

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

11. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 18. ČERVNA 2023

Jsmo jeho lid a stáde, které on pase.

HIC PRAECURSOR DOMINI NATUS EST - TADY SE NARODIL PŘEDCHŮDCE PÁNĚ.

V Ain Karim, rodišti sv. Jana Křtitele, Izrael, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 3. března 2013

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, jako lid, který si Bůh vyvolil za svůj majetek a jako svědkové jeho lásky projevené v Kristu Ježíši našem Pánu, prosme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ PROSBY SVÉHO LIDU.

- Za Svatého otce Františka, ať jej Bůh zachová ve zdraví, aby věrně vedl Boží lid po cestách spásy.
- Prosme za ukrajinský národ, ať Kristus - Světlo světa, zažene temnoty ruského terorizmu a uzdraví rány zmučené Ukrajiny.
- Prosme Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň, kteří by jeho jménem uzdravovali nemocné, probouzeli tělesně i duchovně mrtvé, a hlásali, že se přiblížilo Boží království.
- Prosme za děti, které poprvé přistoupily k stolu Páně, aby z Eucharistie čerpaly svou sílu k následování Krista, který je oslovil: „Pojď za mnou!“.
- Prosme za věrné zemřelé, ať mají účast na stole v tvém věčném království.

K: Otče, vyslyš prosby svého lidu, nedopusť aby bloudil jako ovce bez pastýře, ale dej ať se skrze tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, může chlubit Bohem, protože se mu v něm dostalo usmíření. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků **L: Amen.**

„Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou.
Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi,
a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“

Nahoře: interiér Michelangelovy kopule baziliky sv. Petra v Římě; dole: hrob sv. Petra v kryptách vatikánské baziliky,
Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Roma, 9. července 2019.

„Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce.

A nejen mně; stejně tak i všem, kdo s láskou čekají na jeho příchod.“ (2Tim 4,6-8)

Nahoře: poutníci před bazilikou svatého Pavla za hradbami; dole: na místě mučednictví sv. Pavla - Tre Fontane, *Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent*, Roma, 29. června 2016.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

12. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 25. ČERVNA 2023

Vyslyš mě, Hospodine, ve své veliké lásce.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH PŘI EUCHARISTIÍ U HROBU SV. PETRA V KRYPTÁCH VATIKÁNSKÉ BAZILIKY,
Peregrinatio ad Miracula Fidei, Roma, Itálie, 15. června 2014.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

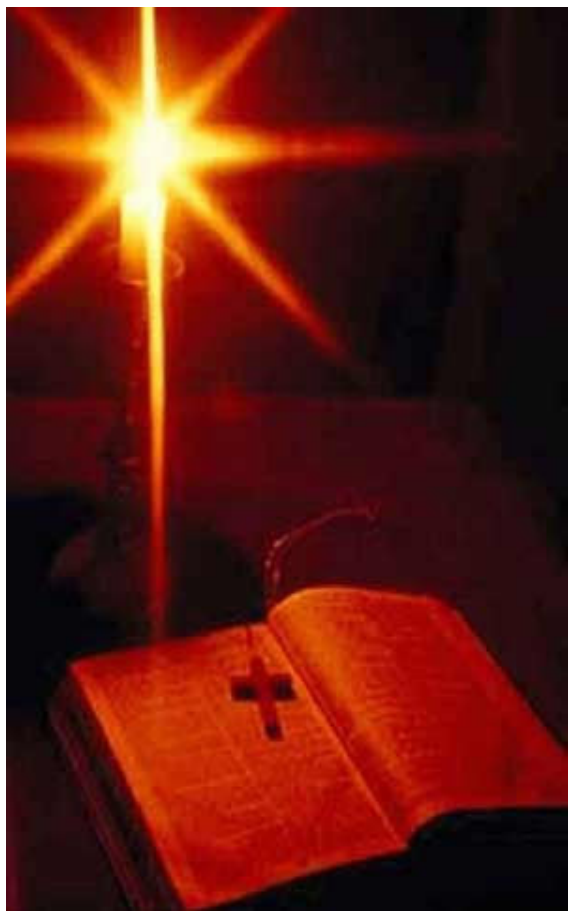
K: Bratři a sestry, Pán Ježíš neslibil svým učedníkům snadný život, ale pronásledování a odpor světa. Modleme se proto, aby Církev zůstala Kristu věrna i ve zkouškách:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme za svatou Církev, aby si i v protivenstvích uchovala důvěru v Krista Pána, který ji ujišťuje: "Nebojte se lidí".
- Za naše bratry a sestry, pronásledované pro spravedlnost, aby se jejich utrpení a životní oběti stávaly zárodkem lidštějšího a spravedlivějšího světa.
- Za ukrajinský národ, prožívající nevýslovné utrpení, ať Kristus - Světlo světa, zažene temnoty ruského terorizmu a uzdraví rány zmučené Ukrajiny.
- Prosme za děti, které letos poprvé přistoupily k eucharistickému stolu, aby v eucharistii čerpaly svou sílu k následování Krista.
- Modleme se, aby se mezinárodní společenství zavázalo ke konkrétním krokům k vymýcení mučení a zajistilo podporu obětem a jejich rodinám.
- Modleme se za ty, kdo letos přijímají svátost biřmování, aby se stali šířiteli radostné zvěsti.
- Prosme za věrné zemřelé, ať mají účast na stole v tvém věčném království.

K: Všemohoucí věčný Bože, tys nám zjevil tajemství své prozřetelnosti a ve svém Synu jsi nás ujistil, že nic se na světě neděje bez tvého vědomí. Touto jistotou naplňuj svou Církev putující po této zemi, aby se k tobě vždy dokázala znát. **L: Amen.**

LITURGICKÉ TEXTY 11. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – EX 19,2-6A

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Když přišli synové Izraele na sinajskou poušť, utábořili se na poušti. Izrael se tam utábořil před horou. Mojžíš vystoupil k Bohu a Hospodin na něj zavolal s hory a pravil mu: "Tak řekneš Jakubovu domu a oznámíš synům Izraele: Sami jste viděli, co jsem udělal Egypt'anům, jak jsem vás nesl na orlích křídlech a dovedl vás k sobě. Nuže, budete-li mě skutečně poslouchat a mou smlouvu zachovávat, budete mým vlastnictvím mezi všemi národy, neboť mně patří celá země. Budete mi královstvím kněží a svatým lidem."

ŽALM 100, 2.3.5

Služte Hospodinu s radostí, vstupte před něho s jásosem! Uznejte, že Hospodin je Bůh: on nás učinil, a my mu náležíme, jsme jeho lid a stádece jeho pastvy. Neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, po všechna pokolení trvá jeho věrnost.

2. ČTENÍ – ŘÍM 5,6-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

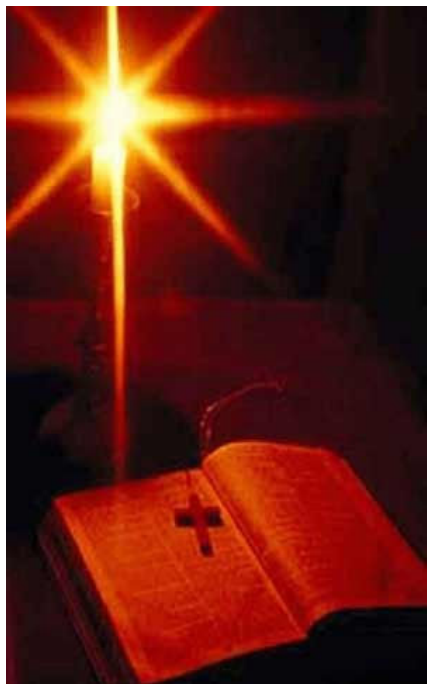
Bratři! Kristus v ten čas, když jsme ještě byli slabí, zemřel za bezbožníky. Vždyť sotva kdo položí život za spravedlivého - možná, že se někdo umřít odhodlá za toho, kdo je mu milý. Ale Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme byli ještě hříšníky. Tím spíše tedy budeme zachráněni skrze něho od (Božího) hněvu teď, když jsme ospravedlněni jeho krví. Neboť jestliže jsme byli s Bohem usmířeni smrtí jeho Syna v době, kdy jsme s ním byli ještě zneprátení, tím spíše - po usmíření - budeme zachráněni jeho životem. Ba ještě více! Smíme se i chlubit Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, protože skrze něho se nám nyní dostalo usmíření.

EVANGELIUM – MT 9,36-10,8

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře. Tu řekl svým učedníkům: "Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň!" (Potom) si zavolal dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu. Jména těch dvanácti apoštolů jsou tato: první Šimon, zvaný Petr, a jeho bratr Ondřej, Jakub, (syn) Zebedeův, a jeho bratr Jan, Filip a Bartoloměj, Tomáš a celník Matouš, Jakub, (syn) Alfeův, a Tadeáš, Šimon Kananejský a Jidáš Iškariotský, který ho pak zradil. Těchto dvanáct Ježíš poslal a přikázal jim: "Mezi pohany nechodte a do žádného samařského města nevcházejte. Raději jděte k ztraceným ovcím z domu izraelského. Jděte a hlásejte: 'Přiblížilo se nebeské království.' Uzdravujte nemocné, probouzejte k životu mrtvé, očist'ujte malomocné, vyhánějte zlé duchy. Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte."

LITURGICKÉ TEXTY 12. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – JER 20,10-13

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Jeremiáš řekl: Slyšel jsem nepřátelské umlouvání mnohých: „Hrůza ze všech stran! Udejte ho! Udáme ho!“ I ti, kteří se mnou žili v přátelství, číhají na můj pád: Snad se dá svést a zmocníme se ho a pomstíme se na něm! Ale Hospodin je se mnou jako silný bojovník; proto ti, kteří mě stíhají, padnou a nic nesvedou. Velmi budou zahanbeni, neboť ničeho nedosáhnou; bude to věčná hanba, nezapomene se na ni. Hospodine zástupů, který zkoušíš spravedlivého, který vidíš ledví i srdce, kéž uzřím tvou pomstu nad nimi, neboť tobě jsem svěřil svou při. Zpívejte Hospodinu, chvalte Hospodina, že vysvobodil život ubohého z ruky zlosynů!

ŽALM 69,8-10.14+17.33-35

Pro tebe, Bože, jsem snášel potupu, pohana pokryla mou tvář. Svým bratrům stal jsem se cizincem, synům své matky neznámým. Neboť mě stravuje horlivost pro tvůj dům, padají na mě urážky těch, kdo tě urážejí. Já se však, Hospodine, obracím modlitbou k tobě v čas milosti, Bože! Vyslyš mě ve své veliké lásce, věrně mi pomoz! Vyslyš mě, Hospodine, tvá láska je dobrotivá, obrať se ke mně se svým nesmírným slitováním. Uvědomte si to, ubožáci, a radujte se; pookřejte v srdci vy, kdo hledáte Boha! Neboť Hospodin slyší chudáky, nepohrdá svými vězni. Nechť ho chválí nebe a země, moře a vše, co se v nich hýbe.

2. ČTENÍ – ŘÍM 5,12-15

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili. Hřích ovšem byl na světě už před Zákonem – jenomže kde není žádný zákon, tam se hřích nepřičítá. Přesto smrt uplatňovala svou moc od Adama do Mojžíše i nad lidmi, kteří se neprohřešili nějakým podobným přestoupením jako Adam. Tento Adam je protějškem toho, který měl přijít. Ale s Božím darem není tomu tak, jak to bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho ovšem celé množství propadlo smrti. Ale ještě tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista.

EVANGELIUM – MT 10,26-33

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým apoštolům: „Nebojte se lidí. Nic není tak tajného, že by to nebylo odhaleno, a nic skrytého, že by to nebylo poznáno. Co vám říkám ve tmě, povězte na světle, a co se vám šeptá do ucha, hlásejte ze střeš! A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo – duši zabít nemohou. Spíše se bojte toho, který může zahubit v pekle duši i tělo. Copak se neprodávají dva vrabci za halíř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez vědomí vašeho Otce. U vás však jsou spočítány i všechny vlasy na hlavě. Nebojte se tedy: Máte větší cenu než všichni vrabci. Ke každému, kdo se ke mně přiznává před lidmi, i já se přiznám před svým Otcem v nebi; ale každého, kdo mě před lidmi zapře, zapřu i já před svým Otcem v nebi.“

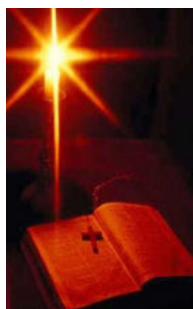
*Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 19. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Oko za oko a zub za zub.' Ale já vám říkám: Neodporujte zlému. Spíše naopak: Když tě někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i druhou; a tomu, kdo se chce s tebou soudit a vzít tvé šaty, (tomu) nech i plášť; a když tě někdo nutí, abys ho doprovázel jednu míli, jdi s ním dvě. Tomu, kdo tě prosí, dej a od toho, kdo si chce od tebe vypůjčit, se neodvracej." (Matouš 5,33-37)

Oko za oko, zub za zub. Známe fyzikální zákon odporu. Je tak tvrdý, jak tvrdý byl náraz. V psychické sféře se projevuje podrážděností a reakcí. proto není radno dráždit nebezpečná zvířata. Analogicky převzala lidská společnost tento princip sebeobrany. Začala popravovat vrahy, konfiskovat jmění těm, kdo k němu přišli nepoctivostí, pobíjet vojáky, kteří vpadli do země. jsou to první projevy lidské spravedlnosti a řádu. Kristus výslovně dodává, že tak bylo řečeno "starým". Vždyť i Židé se ve Starém zákoně začali organizovat a měli se řídit jistými zákony. Nebylo by snadné přimět dnešní společnost, aby od tohoto principu upustila. Hledíme jej ovšem zmírnit, tresty umenšovat, ale od základního postoje spravedlnosti nemíníme ustoupit. Přejít ke spravedlnosti vyšší, kterou učí Kristus, mohou dobrovolně ti, kteří lépe pochopili evangelium a mají víc milosti. Ale i těm, kdo stojí ještě pevně na "starém" zákoně, musíme připomenout důležitou okolnost. Platí-li 'oko za oko' ve zlém, musí platit i v dobrém. Jsme tedy bližním povinni odplatit ve stejné míře i všechno dobré, které jsme dostali. To pak není malý úkol.

Udeří-li tě někdo na tvář, nastav mu i druhou. Znamená to, že se nemá odporovat zlému? Spíše tu jde o způsob, jak zlo paralyzovat, zneškodnit. Narazí-li příval vody na hráz, snadno ji provalí a smete to, co na ní stálo. Vylíje-li se naopak na plošinu písku, propadne se do země. Zlo je vždycky násilné a násilím se jenom rozmnoží. Tichostí a pokorou se překonává. O této pokoře se vypravuje v knize Otců podobenství. Cedry řekly šípkovým růžím: „Jste malé a slabé, a přesto se v bouřích nezlámete, zatímco my jsme velcí, a přece se polámeme a někdy i vyvrátíme.“ Růžové keře jim odpověděly: „Když přijde bouře a vanou vichry, stlačí nás na tu nebo onu stranu, ale právě proto se

nezlomíme. Vy však vzdorujete větru, jste proto v nebezpečí.“ A stařec k tomu přidal poučení: „Je třeba uhnout při urážce, nechat zlobivého, ať se zlobí, neodporovat mu. Jen tak nám neuklouznou špatná slova a nedáme se vyprovokovat ke zlým skutkům.“

Tomu, kdo tě prosí, dej, kdo žádá o půjčku, půjč mu! Nemáme-li odporovat násilí, jak bychom mohli odepřít někomu, kdo pěkně prosí? A přece i žadonění je jistý druh násilí. Když mu podlehnou matky, rozmazlí dítě. Máme dát každému žebráku, i když víme, že podvádí, jenom proto, že prosí o almužnu ve jménu Božím? Křesťanská tradice stanovila všeobecné pravidlo pro rozdělování almužny. Ze svého majetku a ze svých příjmů si má každý nechat pro sebe, kolik potřebuje ke svému životu. To, co přebývá, má dát potřebným. Těžko je ovšem stanovit v konkrétním životě, co člověk skutečně potřebuje. Závisí to na jeho zdraví, postavení v rodině, ve společnosti, ale i na jeho osobní dokonalosti, na jeho ideálu následovat Krista. Nemůže se tedy konkrétně předepsat nikomu, kolik má druhému dát nebo půjčit. Každý sám ať vidí své možnosti. Ale ať si je vědom, že tím neztrácí. Jsou to naopak peníze půjčené či uložené na věčnost. Tam totiž uslyší Kristův hlas: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40).

ÚTERÝ 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 20. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu své přísahy.' Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahaňte: ani při nebi, protože je to Boží trůn, ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahej, protože ani jediný vlas nemůžeš udělat světlým nebo tmavým. Ale vaše řeč ať je: ano, ano - ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.

(Matouš 5,33-37)

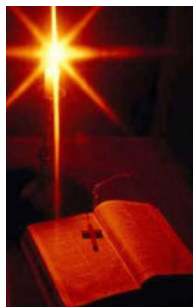

Nepřítel ve Starém a Novém zákoně. Nepřítel je výraz, bez kterého se nemohou psát dějiny národů. Hrdinové národů jsou ti, kteří přemohli nepřátele, pobili je a zahrnuli za hranice země. Týž motiv je ovšem i v dějinách biblických. Ale je tam i něco zvláštního. Nepřátelé se objeví tehdy, když se stal Izrael nevěrný Pánu. Když se k Bohu navrátí, Bůh vzbudí osvoboditele, kteří zvítězí nad nepřáteli mocí Boží. Kromě toho se nepřátelé neodvážejí napadení, když vidí Hospodinovu moc. Ale je tu ještě jiný motiv. Teritoriem nepřátel je země pohanů. V izraelském lidu by nepřátelé neměli existovat.

Všichni jsou bratři, mají společného otce Abraháma. Nový zákon je pokračováním a zdokonalením toho, co bylo u Židů. Křesťan si má tedy na prvním místě být vědom, že žádný nepřítel mu nemůže uškodit, že požívá zvláštní Boží ochrany. Koho se nemusíme bát, toho obyčejně ani nemůžeme nenávidět. Ale do šířky a univerzality dorostl druhý motiv. Nepřátelé nemají být uvnitř Božího lidu. Nový Boží lid pak je církev, která je univerzální, určená k tomu, aby zahrnula všechno lidstvo. Není tedy pro nepřátele místo v Božím království.

Láska, která dává. Zmizení všech nepřátel ze zemského povrchu je ideál, který se plně uskuteční až v době poslední. Zatím však na světě nepřátelé jsou. Žalmista si pesimisticky povzdychne, že je jich víc než vlasů na hlavě. Jak je možné je milovat? V této souvislosti si musíme uvědomit, že slovo láska je dvojznačné. Jedna je toužící, druhá je dávající. Máme rádi to, co sice nemáme, ale přáli bychom si to mít, protože to potřebujeme, nebo proto, že nám to působí radost, že je to příjemné. V tomto smyslu nebudeme milovat nepřátele. Budeme před nimi přinejmenším utíkat. Druhá láska je však typicky křesťanská, je to obraz nebeského Otce, který dává ze svého bohatství všem, ať jsou mu za to vděční či nikoliv. O této druhé lásce praví Kristus, že je to známka, podle které se poznají jeho učedníci. Mají milost a štěstí v Bohu, proto rádi dávají těm, co nemají, ať už jsou to přátelé nebo nepřátelé. Jsou si vědomi, že sami dostávají od Boha tolik, že jim přebývá.

Nepřítel v mnišské literatuře. Dějiny Starého zákona, podobně jako dějiny jiných národů, jsou plny bojů, v nichž se vítězí, ale kde jsou i porážky. I v Novém zákoně se duchovní život představuje jako boj; zvláště ve staré mnišské literatuře je tento motiv podrobně zpracován. S kým však máme bojovat? Ne s lidmi, ale se zlými duchy. Ti pak vstupují do našeho vědomí ve formě zlých myšlenek, pokušení, nápadů. Je jich mnoho, ale dají se roztrždit do skupin. Evangrius spočítal nepřátelské národy, se kterými se musel Izrael potýkat. Bylo jich sedm. Ale na počátku bylo třeba utéci z Egypta, celkem jich tedy bylo osm. V tomto duchu sestavil osm hlavních pokušení, která nás napadají a proti kterým je třeba celý život bojovat: požívačnost, smyslnost, lakomství, hněv, smutek, lenost, ctižádost a pýcha. Kdo se naučil tyto nepřátele ubíjet, jakmile se objeví, ten dále vede biblickou „svatou válku“ ve formě křesťanské.

STŘEDA 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 21. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaž si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí." (Matouš 6,1-6.16-18)

Skutky před lidmi. Objevujeme jistý protiklad v textech evangelia. Křesťané mají být světlo světa (Mt 5,14), jsou jak město na hoře, které se nemůže skrýt (Mt 5,15), mají vydat svědectví. Měli by tedy zásadně konat skutky před lidmi, protože ty jsou nejlepším

kázáním. Ale v tomto naučení zřejmě Kristus nemyslí jen na vnější stránku skutků, ale spíše na úmysl, který ke konání vede, tj. lidská pochvala a obdiv. V mravním slovníku říkáme tomuto motivu ješitnost, ctižádostivost. Duchovní autoři ji nazývají zlodějkou. Ta si sedne k cestujícím a ujišťuje je, že má s nimi i stejnou cestu, ale nakonec je okrade. Ješitný i ctnostný dělají dobré skutky. Rozdíl je v tom, pro koho je dělají a od koho tedy očekávají odměnu. Protože je touha po cti tak úzce spojena se vším, co děláme, je třeba častěji vzbudit dobrý úmysl. Jako příklad je uváděn svatý Bernard, kterého napadlo, když nadšeně kázal, že to nedělá pro Boha, ale pro svou slávu. Měl tedy přestat? Odpověděl tomuto nápadu pro svou vlastní jistotu: "Pro tebe jsem nezačal, pro tebe ani neskončím".

Když se postíte, nemějte smutný výraz. Nedisíme se, že se někdo chlubí svou dobročinností. Ale je vlastně směšné stavět na odív své umrtvování, zapírání, svůj půst. Popírá se tím ctnost sama. Jasný a zářící obličej mívá ten, kdo prožívá něco, co mu dělá dobře. Pozorujeme to při jídle, ve sportu, ve společenském styku. Ukazuje-li smutný obličej ten, kdo se postí, dává najevo, že nevěří v prospěšnost a účinnost křesťanského zapírání. Půst totiž znamená v širším slova smyslu všechny příležitosti, při kterých se musíme zapřít. Dostaneme například návštěvu v nevhodnou dobu. Je chvályhodné, že se rozhodneme návštěvníka přijmout. Ale děláme-li to s nevrlostí, znehodnotili jsme dobrý skutek. Bůh miluje radostného dárce (2 Kor 9,7). U toho, kdo je dokonalý, je ta radost spontánní. Začátečník se ovšem musí přinutit. Ale ani to přinucení není smutné. Učit se hrát na housle je dosti namáhavé, ale na dobrém hudebníku je vidět, že i pracná cvičení dělá rád. Ví dobře, že jsou dočasná a že brzy bude hrát s nadšením.

Bůh, který vidí v skrytu, odměňuje v skrytu. Modlitba je rozhovor duše s Bohem. Čím důvěrnější je styk s druhým, tím víc se uchylujeme do ústraní. I Ježíš se chodil modlit na hory. Modlil se ovšem i v chrámu. Proto dodnes hájí církve obojí druh modlitby: veřejnou i soukromou. Ale i při veřejné modlitbě je její opravdová hodnota vnitřní, skrytá. Navenek pronášíme všichni stejná slova, ale jejich upřímnost se liší od osoby k osobě. A proto také Bůh „odměňuje v skrytu“. Zjevuje, že modlitbu vyslyšel. Ten, kdo ho prosil, to ví, ostatním to těžko může dokázat. Řekli by mu, že se to stalo náhodou. Ale on si je jist, že to byl Bůh, který ho vyslyšel. Přijít do kostela k bohoslužbám stojí někdy námahu. Lidé vidí, že je člověk unaven. Ale Bůh mu přitom vskrytu dal radost, kterou by nezaměnil za nic jiného. Náboženský život, osobní svatost a dokonalost se tedy dají těžko měřit vnějším pozorováním. Jsou to skryté hodnoty, perly, které se zalesknou až v záři vycházejícího slunce, tj. Krista, který přijde ve slávě a zjeví také slávu těch, kdo jsou s ním úzce spojeni.

Díváme se rádi na fotografie, kde dobře vypadáme, rádi omlouváme své chyby, děláme si o sobě iluze, mnoho věcí si nepřipouštíme, někdy si ani moc nerozumíme. Jinak nás vidí lidé kolem. Vidí nás s odstupem. Někteří nás podceňují, kritizují, závidí nám, nebo zase nás přeceňují; většině lidí jsme lhostejní. Ani lidé kolem nás nemohou do nikoho vidět. Jediný, kdo vidí až do nejskrytějších zákoutí našeho srdce je Bůh. Bůh vidí i to, co je skryté. Proto si máme každý den při zpytování svědomí při večerní

modlitbě vzít zrcadlo Desatera a tam poznáme, jakými opravdu jsme a jakými bychom chtěli být. A když se pravdivě poznáme, tak určitě budeme mít touhu být lepšími a Ježíš nám k tomu pomůže. "Verba movent exempla trahunt". Naším nejlepším kázáním je život, příklad života, konání dobra. Pán Ježíš však vyzdvihuje u všech vnějších činů především úmysl se kterým všechno konáme. Kéž bychom všechno co konáme, dělali ne ke své vlastní oslavě, ale ke cti a slávě Boží.

ČTVRTEK 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 22. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Když se modlíte, nebuďte přitom povídají jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství slov. Nebuďte tedy jako oni. Vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se tedy modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého. Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky." (Matouš 6,7-15)

Otče. Na otázku, proč je Otče náš nejdůležitější křesťanskou modlitbou, odpovídá sv. Cyprián: "Kterou modlitbu by mohl slyšet Otec víc než tu, která je z úst samého Syna, který je pravda!" Když mi pak opakujeme jeho slova, Otec v nich pozná hlas svého Syna. Od nejstarších dob je v křesťanské literatuře mnoho komentářů, výkladů jednotlivých proseb, obsažených v Otčenáši, který nazývá Tertulián "breviářem evangelia". Jde tu především o zjevení, že je Bůh náš otec v pravém slova smyslu, že není jen první příčina nebo zákon světa, ale že je osobou, se kterou vstupujeme v důvěrný rozhovor. I v některých jiných náboženstvích nazvali Boha otcem.

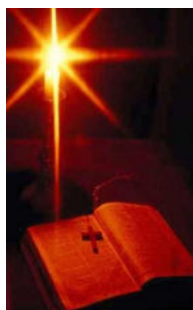
Vyjadruje to i latinský název Jupiter. Ale tomuto otcovství se rozumí jenom v přeneseném, oslabeném smyslu, asi tak, jako když někoho nazveme "otcem vlasti", "otcem lidu", apod. Křesťanská víra je hlubší. Proto neváhají autoři tvrdit, že "otec" v pravém slova smyslu je jen Bůh. Naši lidští otcové jsou jen matným odleskem dobroty a lásky Boží k nám.

Posvět se jméno tvé. Sv. Augustin a jiní vykladači rozdělují prosby obsažené v Otčenáši do dvou skupin: tři mají vztah k Boží chvále, čtyři pak jsou v náš prospěch. Tři prosby, které se týkají Boha, jsou vlastně jenom jedno velké přání. Modlíme se za to, aby Boží skutečnost sestoupila stále intenzivněji v náš svět. Jméno Páně se má posvětit, tj. aby jeho slávu, jeho důležitost uznaly všechny národy světa. Tak to vykládá sv. Augustin i sv. Jan Zlatoústý. Tím se přiblíží Boží království. Přejeme si, píše sv. Ambrož, aby nevládl hřích, ďábel, vina, ale aby vládla ve světě ctnost a zbožnost. Tím sestoupí nebe na zemi, protože všechno se bude dít podle Boží vůle. Svatý Ambrož ví, že byla země stvořena jako ráj, tj. společné bydliště Boha a lidí, nebe nebylo od země odděleno. První tři prosby Otčenáše se modlí za to, aby se tento stav vrátil, aby člověk zase zasedl k duchovnímu stolu se svým Stvořitelem a se všemi svatými.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpust' nám. Poslední čtyři prosby Otčenáše se týkají člověka, který po hříchu tělesně trpí a pod vlivem zlého ducha brání sestupu Boha do světa. Svou bídu cítíme především hmotně. Proto se modlíme za každodenní chléb. Svět byl stvořen, aby nás živil. Otcové církve jej přirovnávají k prostřenému stolu, připravenému k hostině. Náš lidský praotec, jak to vysvětlil sv. Cyril při své výpravě k Chazarům, se dopustil viny a byl proto vyhnán tam, kde trpí bídu. Ale není to jen vina prvního člověka, která nás odcizila Bohu. Jsou to především naše viny osobní. Uznání vlastních hříchů je proto začátek moudrosti a prosba za jejich odpuštění je výraz naděje, že se spása vrátí a že budeme zbaveni zlého. Bůh nám to usnadnil tím, že i my sami si můžeme navzájem hříchy odpouštět a projevit se tak jako synové nebeského Otce, v němž má počátek všechno dobré na nebi i na zemi.

Modlitba Páně je dokonalým vzorem každé modlitby. Je velmi krátká, stručná, výstižná. Stačí nám pouhých 15 slov, abychom se ji pomodlili. Proč myslíte, že je ta modlitba tak krátká? Protože jsme roztržití, myslíme záhy na něco jiného. František Saleský, biskup pře 400 lety, jel jednou na koni do jakési vesnice. Potkal tam sedláka, a ten mu řekl: „Pozdrav pánbůh, pane biskupe. Musím vám něco říct. Víte, že se umím modlit, aniž bych myslel na něco jiného?“ „To je znamenité,“ odpověděl František. „Ještě nikdy jsem se nesešel s někým, kdo by to dokázal. Proto bych tě rád odměnil. Poslyš! Jestli se pomodlíš celý Otčenáš, aniž bys myslel na cokoli jiného, dám ti svého krásného koně.“ Sedlák se zaradoval a hned se začal modlit: „Otče náš, jenž jsi na nebesích. Posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá... a dostanu i sedlo nebo jen koně?“ zeptal se najednou mezitím. Tu se svatý František musel zasmát: „Bohužel, bohužel, ani koně, ani sedlo.“ A sedlák pochopil, že všechno prohrál – nebyl schopen odříkat ani tak krátkou modlitbu. A v kostele? Jeden mačká ruku, druhý se směje, někdo se vůbec nemodlí ...

PÁTEK 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 23. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazí mol a rez a kam se zloději prokopávají a kradou. Shromažďujte si však poklady v nebi, kde je ani mol, ani rez nekazí a kam se zloději nemohou prokopat a krást. Vždyť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce. Oko je pro tělo jako svítlna. Je-li tedy tvé oko zdravé, celé tvé tělo bude jasné. Je-li však tvé oko nemocné, celé tvé tělo bude temné. Jestliže tedy tvé vnitřní světlo je tmou, jak hluboká bude sama temnota!" (Matouš 6,19-23)

Neshromažďujte poklady na zemi. Poklad není totéž co majetek. Majetek potřebujeme k životu, k práci. Poklad se naopak schová, uloží. Člověk má radost z toho, že jej má, ale ve skutečnosti ho nežívá. Těší ho jenom pocit, že je bohatý. Křesťanská morálka rozlišuje od nejstarších dob jmění potřebné a jmění přebytečné. To druhé, jak píše sv. Basil, není naše. Patří chudým. Udává příklad člověka, který by v divadle zabral dvě místa, zatímco tu

je mnoho jiných, kteří stojí. Udává se ovšem důvod, který shromažďování pokladů ospravedlňuje. Schované peníze se sice neužívají, ale dávají pocit jistoty, bezpečnosti pro dobu bídy. I to je do jisté míry oprávněné. Ale ten pocit bezpečnosti se může stát záludným. Snadno uvěříme, že nás peníze uchrání víc, než je to v jejich povaze. Takové shromažďování pokladů nazývali duchovní autoři modloslužbou. Modloslužebník věří, že socha vyrobená lidskýma rukama má božskou moc. Tak také boháč v evangeliu předpokládal, že mu hojnost úrody zaručí šťastný život na zemi, a zapomněl, že je život i smrt v rukou Božích (srv. Lk 12,16-20).

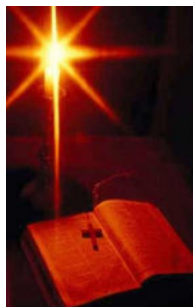
Shromažďujte poklady v nebi. Výraz je ovšem obrazný. Ale jeho smysl je celkem jednoduchý. Svatý Jan Zlatoústý jej vysvětluje, když mluví o almužně. Peníze, které dáme chudému, se jakoby přenášejí z banky tohoto světa na věčnost. Tam totiž najdeme to, co jsme z lásky darovali. A proto autor končí výraznou větou: „Člověk opravdu má jenom to, co dal druhému.“ K pokladu, uloženému v nebi, se přirovnávají všechny dobré skutky. Teologové mluví o „zásluhách“, které sklídíme na věčnosti. Z tohoto „pokladu zásluh“ mohou čerpat i jiní. Tak se odůvodňují odpustky, tj. umenšení trestů za hříchy „pro zásluhy svatých“. Je dost těch, kterým se tyto výrazy nelíbí. Zdají se jim příliš hmotné, milost Boží se podobá penězům uloženým v bance. Je jisté, že tak hmotně si poklad v nebi představovat nemáme. Zásluha je neoddělitelná od osoby. Je proto snazší, když si představíme poklad v nebi jako dokonalost člověka, ozdobu, se kterou se na věčnosti objeví, jako růst v kráse Božího obrazu v člověku, kráse, která je na zemi neviditelná, ale zaskví se ve věčném životě.

Svící tvého těla je oko. Člověk slepý nevidí, je ve světě ztracen. Barvoslepý vidí, ale uniká mu krása barev. Při nervových poruchách se stává, že nemocný vidí věci ve špatných proporcích a rozměrech. Krátkozrací vidí dobře jenom to, co je blízko. Dalekozrací jsou na tom opačně. Některé z těchto poruch se dají napravit brýlemi. Daleko více nemocí se však vyskytuje v oku vnitřním, v mysli, která vnímá a posuzuje skutečnost. I tu jsou lidé krátkozrací, kteří mají zájem jenom o to, co je jejich bezprostředním zájmem. Mnoho je těch, kteří mají poruchy ve vidění proporcí. Považují věci bezcenné za důležité a velké zájmy Boží a lidské vidí jako nepatrné. Teofan Zlatovnik píše, že i ďábel nám dává někdy podivuhodnou jasnozřivost například pro chyby druhých, abychom zapomněli na své vlastní. Dají se tyto nemoci vnitřního oka vyléčit? Svatý Tomáš Akvinský konstatuje, že každý vidí tak, jaký sám je. Čistý vidí všechno čistě, zlý všechno překroutí. Vnitřní zrak se tedy léčí změnou sebe samého, pokáním. Pomáhají však i jisté „brýle“, tj. číst často evangelium a vidět svět podle zásad, které tam nacházíme, protože tak ho budeme vidět na věčnosti.

Ježíšovo slovo promlouvá naprosto jasně. Pochopí ho jak inteligent, tak člověk nevzdělaný a dokonce i dítě. Výrazy, které Ježíš používá nezastaraly ani v moderní době - slovo 'rez' je blízké majitelům automobilů, plechových střech a jiných věcí z kovu či plechu. Dále slova 'krást', 'zloděj' jsou v naší společnosti každodenně vzpomínanými výrazy. I slovům 'poklad' či 'srdce' jistě všichni rozumíme. Ježíš nás učí, že jediný pravý poklad, který se

neztratí, nikdo nám ho nevezme, je to, co máme u Boha, co jemu věnujeme, s láskou obětujeme, co dáváme bližním na úkor svého já. Vidíme, jak je o v rozporu s měřítkem dnešní tržní ekonomiky, která hlásá: jsi bohatý podle toho, kolik máš v peněžence či na účtu. Nepodlehne této lži. Buďme bohatí dobrými skutky pro své bližní a řiďme se i slovy zesnulého arcibiskupa Stojana, který říkával: „Mám jen to, co jsem dal.“

SOBOTA 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 24. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: "Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat, a druhého milovat, nebo se bude prvního držet, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. Proto vám říkám: Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se budete oblékat. Což není život víc než jídlo a tělo víc než šaty? Podívejte se na ptáky: Nesejí ani nežnou ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Copak nejste o mnoho cennější než oni? Kdo z vás si může svou starostlivostí prodloužit život o jedinou chvíli? A proč si děláte starosti o svoje oblečení? Pozorujte polní lilie, jak rostou: nelopotí se, nepředou - a říkám vám: Ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oblečen jako jedna z nich! Jestliže tedy Bůh tak obléká polní travu, která dnes je, a zítra se hodí do pece, čím spíše vás, malověrní! Nedělejte si proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Co budeme pít? nebo: Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno. Nedělejte si proto starosti o zítřek, vždyť zítřek bude mít své vlastní starosti. Každý den má dost svého trápení." (Matouš 6,24-34)

Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Děti mají rády pohádky. Říká se, že je to proto, že ještě neznají svět. Ve skutečnosti děti velmi ostře pozorují, co se kolem nich děje. Začínají také vnímat, že je ve světě dobro a zlo. Instinktivně cítí, že se obojí nemísí, že dobré a zlé bytosti spolu bojují, a proto se musí postavit na stranu dobrých. Kdo si je vědom, že si nesmí pomísit svůj život tak, aby si stále protiřečil, zachová si mládí a životní svěžest. Bohužel se mnoho lidí podobá nemocným, kteří si podle sv. Jana Klimaka střídavě kapají do nemocných očí korylium, uklidňující lék, a hned nato zase pálicí kyselinu. Evangelium však zdůrazňuje ještě jednu okolnost. Nemluví jenom o užívání dvou protichůdných léků, ale o službě dvěma pánům. Kristus se totiž setkává ve světě nejenom s „názory“ odlišnými od křesťanství, ale s tvrdošijným odporem nepřitele, ducha světa a zloby. Proto se představuje duchovní život jako stálý boj. Je potřeba znát nepřátelské pozice a metody, abychom z neznalosti nepřešli z jedné strany na druhou. Tzv. rozlišování duchů je umění správně rozeznávat a správně volit to, co životu věčnému prospívá.

Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. Prastaré cizí slovo mamon přešlo i do našeho slovníku. Znamená peníze, majetek, ale v hanlivém slova smyslu. V čem je vlastně ta negativní stránka peněz, které musí konec konců nějakým způsobem všichni vydělávat? Moralisté tu aplikují všeobecnou zásadu, která doporučuje způsob užívání všech věcí na

světě: máme jich upotřebit s mírou, ne víc a ne méně, než potřebujeme. Zásada je bezpochyby správná. Ale je neosobní, všeobecná. V evangeliu se proto dává víc důraz na osobní postoj. Mamon jsou peníze, kterým sloužíme my, místo aby byly ony ke službě nám. Je to tedy modloslužba a ta je v přímém rozporu se službou jedinému Bohu. Po stránce psychologické tu jde o jistou záhadu. I lidé vzdorovití, nepoddajní, kteří odmítají poslouchat kohokoli, se snadno dávají do služby mamonu a jeho zájmu podřídí celý svůj život. Pracují do noci, aby rozmnožili peníze, kterých nikdy neužijí a které považují za nedotknutelné. Jak tvrdě musí otročit ten, kdo odepře sloužit Bohu!

Pohled'te na nebeské ptactvo. V češtině máme dva výrazy, které jsou podobné, ale mají různý odstín: péče a starost. O to, co nás těší, co je, jak se říká, náš „koníček“, pečujeme i s velkou radostí. Starost je naopak péče, ale s obavami, s napětím. Škodí zdraví, oslabuje nervy, činí práci smutnou záležitostí. Bůh ovšem chce, abychom o sebe a o všechno důležité pečovali, ale ne „úzkostlivě“, tak, aby z toho byla starost. V divadelních komediích se rádi smějeme kouskům bezstarostných kumpánů, kterým všechno vyjde. Je to ovšem jen na divadle, je to komedie. S důvěrou v Boží prozřetelnost se však bezstarostnost stává skutečností a je spojena s péčí o to, co nás těší. Blahoslavený Mikuláš Stensen, dánský konvertita a biskup (+ 1686), si složil pro sebe tuto modlitbu: „Bez tvé vůle nesejde z hlavy vlas, nepadne list ze stromu ani ptáček z nebe, nepřijde myšlenka na mysl, ani hlas na jazyk, ani se nepohne ruka. Ty jsi mne doposud vodil po neznámých cestách, veď mě nadále po stezce tvé milosti, ať to vidím nebo nevidím.“

PONDĚLÍ 12. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 26. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nesud'te, abyste nebyli souzeni. Neboť podle toho, jak soudíte, budete sami souzeni, a jakou mírou měříte, takovou se naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve svém oku nepozoruješ? Nebo jak chceš říkat svému bratrovi: 'Dovol, ať ti vyndám z oka třísku', a sám máš ve svém oku trám! Pokrytče! Napřed vyndej ze svého oka trám, a teprve potom budeš dobře vidět, abys mohl vyndat třísku z oka svého bratra.“ (Mt 7,1-5)

Nesud'te! Snadné je říci "Nesud'te!" Ale ve skutečnosti je každá lidská myšlenka soud.

Zjišťujeme, že něco existuje, a hned k tomu zaujímáme postoj, soudíme, má-li to být nebo nebýt, má-li to být tak nebo jinak. Ty soudy ovšem mohou být spravedlivé nebo nespravedlivé, vážné nebo povrchní. Morálka považuje za hřích veškeré posuzování bližního, které nehledá dobro jeho a společnosti, zvláště když se ten úsudek vysloví nahlas. Je tu tedy jistý protiklad. Logika požaduje, abychom uvažovali důsledně, nestranně. Evangelium nás nabádá, abychom se úsudku zdržovali. Tomuto rozporu se vyhneme, když rozlišíme věci a osoby. Věci podrobíme analýze, zkoumáme je co nejpodrobněji. Osoby také pozorujeme, ale přitom si musíme být stále vědomi, že jde o tajemství, které je neproniknutelné. Jenom Bůh zná srdce

člověka (srv. Žl 7,10). Proto poslední úsudek o lidech ponecháváme Bohu.

Abyste nebyli souzeni. Je to vlastně parafráze prosby Otčenáše: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům!“ Zní to paradoxně, ale opravdové posouzení bližního znamená odpustit mu. V Bibli se mluví často o soudu Božím. Zajímavé však je, že se ho Židé nebáli, naopak ho svolávali, aby přišel co nejrychleji: „Sud' mě, Bože!“ (Žl 7,9), „Povstaň, Pane, abys soudil...!“ Věděli totiž, že Bůh soudí tak, že osvobozuje od všech, kteří jeho lid pronásledují (Žl 9,5). V Novém zákoně čteme, že Bůh svěřil všecek soud Kristu (Jan 5,22), ten pak dal moc svazovat a rozvazovat apoštolům (Mt 18,18). Ti pak to dělají v duchu soudu Božího. Jeho obraz je ve zpovědi. Církev tu zasedá k soudu nad hříchem s úmyslem osvobodit člověka, který zhřešil. Ale svátostná zpověď je symbolem postoje, jaký máme mít všichni vůči bližnímu. Jeden druhému odpouštíte a navzájem se osvobozujeme ode jha hříchu, abychom byli osvobozeni v den velkého soudu Božího.

Tříška v oku bližního. V Apoftegmatech, výpovědích Otců egyptské pouště, vystupuje opat Prior, který nosil na zádech velký pytel a před očima měl uvázaný malý pytlíček. Když se ho ptali, co to má znamenat, podal vysvětlení: V tom velkém pytli je mnoho mých hříchů. Dal jsem si jej na záda, abych na ně neviděl. V tom malém pytlíčku jsou chyby druhých. Uvázal jsem si jej pod oči, abych nad těmi hříchy cizích stále plakal. Z hlediska psychologického není divné, že pozorujeme lépe hříchy cizí než své vlastní. Bližního máme totiž před očima. Sebe můžeme vidět jenom v zrcadle. Není tedy špatná rada pozorovat bližního, jako by to bylo zrcadlo nás samých. Když vidíme jeho chyby, máme se zamyslet, kdy se my sami něčeho podobného dopouštíme. Na něm vidíme, jak jsou antipatické. Pospíšíme si tedy, abychom se jich vyvarovali, dřív než se opovážíme vytýkat je druhým.

Slovo "kritika" je dnes velmi často používaným termínem. kritizují se mnohé věci, za kterými stojí lidé anebo jsou to sami lidé. Můžeme se proto ptát: je to správné? Odpověď nám dává Kristus Pán, který sám výslovně žádá bratrské napomenutí, pokud vidíme, že ten náš bližní nejedná správně. Někdy to může být i projev naší lásky k bližnímu. Je třeba však vybrat vhodnou dobu pro takové napomenutí a rovněž volit vhodný způsob. Zároveň nám nemá chybět trpělivost s bližním, který nás přesto neposlechne. Mezi svatými najdeme rovněž hodně reformátorů, jako byli např. sv. Dominik, sv. František, sv. Terezie z Avily, sv. Ignác z Loyoly. Oni však začali s reformou nejdřív u sebe - byli k sobě přísní a k druhým shovívaví, a tak dosáhli obnovy světa. Uskutečnili tak přísloví, že je působivější zapálit jedinou svíčku, než dlouho nadávat na tmu.

ÚTERÝ 12. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 27. ČERVNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nedávejte svaté věci psům a neházejte svoje perly před vepře, nebo je nohama pošlapou, obrátí se proti vám a roztrhají vás. Co chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim, neboť v tom

je celý Zákon i Proroci. Vejděte těsnou branou. Neboť prostorná je brána a široká cesta, která vede k záhubě, a mnoho je těch, kdo tamtudy vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji najdou!“ (Mt 7,6.12-14)

Vcházejte úzkou branou! Pythagorovi žáci znázorňovali lidský život písmenem ypsilon - Y. Těm, kdo začínají na úzké straně, se časem cesta rozšíří. Zúží se naopak těm, kdo začnou ze široka. Evangelium tedy potvrzuje to, co je všeobecná lidská zkušenost. Voda, říkají, když se jí zúží břehy, stoupá do výše. Tak je tomu i s lidským duchem. Ale nauka Kristova dává lidské moudrosti hlubší, nadpřirozený smysl. Brána k Otci je Ježíš (*Jan 10,7*). Jeho život pak byl "úzký" v plném slova smyslu, protože byl celý ve znamení kříže. Knížka *Následování Krista* mívala ve starších vydáních obrázek stromku, který se ohýbá na všechny strany. Přichází k němu Kristus jako zahradník a přivazuje jej k opěrnému kůlu kříže, aby se vyrovnal. ten obrázek byl umístěn na konci první knížky, která končí známou větou: "V dobrém natolik pokročíš, nakolik se přinutíš".

Málo je těch, kteří ji najdou. Vždyť tak jednají všichni! Kolik věcí se dá tímto zvoláním ospravedlnit! Děti se tak obyčejně hájí před rodiči. Matky pak mívaly odpověď: „Kdyby všichni skákali do vody a topili se, skočíš také?“ Ale teoreticky není problém tak jednoduchý. Demokracie se buduje na předpokladu, že je velká většina lidí rozumných a že máme proto dát na všeobecné mínění. Podle Kanta je morální, mravné jenom to, co může platit jako norma pro všechny. Nepopíráme, že tento postoj má výhody, když jde o veřejné zákonodárství, o vnější předpisy. Ale zkusme tu zásadu aplikovat v umění! Krásný obraz by měl být jenom takový, který dovedou namalovat všichni? Nebo který dovedou všichni pochválit? Ve skutečnosti je velikost Michelangelova právě v tom, že je nenapodobitelný, že dokázal to, co nikdo jiný nedovedl. Křesťanský duchovní život je umělecké dílo. Vytváří Boží obraz v duši. Proto je každý světec svým způsobem jedinečný. Každý si byl vědom, že musí jít ne tudy, kudy jdou všichni, ale svou vlastní úzkou cestou, kde najde jenom málo společníků. Ale půjde po ní spolu s Kristem.

Neházejte svaté věci psům. Výraz je drastický. Takové se obyčejně nahrazují slovem vzatým z cizího jazyka. V tomto případě mluvíme o profanaci. Je to doslova vyhození věci, která byla uvnitř chrámu považována za posvátnou. Takových profanací se dopouštějí ti, kteří pustoší nebo vykrádají kostely. Ale v duchovním smyslu je tento pojem daleko širší: Vždyť chrámem je každý křesťan a Duch svatý bydlí v srdci (srv. Gal 4,6). I lidské tělo je proto posvátné. Pohlavní čistotu sv. Pavel hájí důvodem, že nemůže znesvětit údy, které patří Kristu (srv. 1 Kor 6,15). V dnešním světě se mluví o tzv. Sekularizaci. Zvyky i slova ztrácejí svou souvislost s náboženstvím a stávají se, jak říkáme, docela světskými. V takové sekularizované společnosti se jakýkoli rozhovor o náboženství, modlitba nebo i pouhé pokřizování zdá něčím cizím, nepatřičným. A mluví-li se tu o církvi, je to jen z hlediska světského, politického, společenského. Náboženské úkony se vysvětlují psychologicky. Svaté věci jsou tedy v pravém slova smyslu zprofanované, vytržené ze souvislosti chrámu a modlitby. Jenom víra je zase může vrátit na jejich přirozené místo.

Pýcha předchází pád. Pravdivost tohoto přísloví dosvědčuje i událost z dějin Božího lidu. Asyrský král Senacherib se pyšní svým vojskem, zatímco, zatímco judský král Ezechiáš se v úzkosti modlí k Hospodinu a jeho modlitba došla vyslyšení. Bůh zasáhl, karta se obrátila a Asyřané bitvu prohráli. Kolik to ale již bylo modliteb, které nebyly vyslyšeny podle přání křesťanů. nejednalo se třeba ani o nějaké méně potřebné věci, ale přesto nedošlo k jejich naplnění. Jak potom správně rozumět výroku "Proste a bude vám dáno"? Bůh je nekonečně dobrotivý a proto vyslyší každou prosbu svých dětí. Výsledek však může být docela jiný, než jsme si představovali. Bůh nám totiž dá vždy to nejlepší a my nemůžeme vědět, zda-li to, oč prosíme, je to nejlepší. Vždyť ani rodiče nedají dítěti všechno, zač je prosí. Bůh to však ví. On je dobrý Otec, který nedá svým dětem úplně všechno oč ho žádají, protože ví, že by jim to mohlo uškodit, ale jen to, co jim prospívá.

STŘEDA - 28. ČERVNA 2023- SV. PETR A PAVEL - VIGILIE

Když (se Ježíš ukázal svým učedníkům a) posnídali, zeptal se (Ježíš) Šimona Petra: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé beránky.“ Podruhé se ho zeptal: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce.“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: „Miluješ mě?“, a odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno – ty víš, že tě miluji!“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce! Amen, amen, pravím ti: Dokud jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodils, kam jsi chtěl. Ale až zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě přepásá a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech ho vyzval: „Následuj mě!“

Když (se Ježíš ukázal svým učedníkům a) posnídali, zeptal se (Ježíš) Šimona Petra: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé beránky.“ Podruhé se ho zeptal: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce.“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: „Miluješ mě?“, a odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno – ty víš, že tě miluji!“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce! Amen, amen, pravím ti: Dokud jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodils, kam jsi chtěl. Ale až zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě přepásá a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech ho vyzval: „Následuj mě!“ (Jan 21,15-19)

Šimone, synu Janův, miluješ mě víc než tito ostatní? Tento Ježíšův rozhovor s Petrem je bezpochyby jedním z nejpěknějších textů evangelia. V Palestině jej připomíná malá kaple na břehu jezera. V ní je velký kámen, kus skály, na které měl Ježíš stát. Není to nemožné. Když volal na apoštoly v lodi, zvolil zřejmě vyvýšené místo. Dotaz, s kterým se k Petrovi obrátil, je ovšem nečekaný. Kdo

může říci o sobě, že miluje Krista víc než ostatní? Odpověď apoštolova je proto skromná, a přitom přesvědčivá: „Pane, ty víš, že tě miluji.“ Řecký text užívá výrazu, který je k pochopení křesťanské lásky důležitý: agapo te. V řečtině jsou totiž dvě slova pro lásku: erós a agape. Erós znamená touhu. V tom smyslu milujeme to, po čem toužíme. Agape znamená chtít druhému dobře udělat to, po čem touží. Řecký text vkládá do úst Petrovi ten druhý výraz. Je to tedy, jako by říkal: „Chci pro tebe udělat cokoli.“ Byl to tedy okamžik, kdy měl dostat své povolání definitivně.

Pas mé beránky, pas moje ovce. Sv. Jan Zlatoústý tu přidává tuto úvahu. Když Petr vyznal, že Krista miluje, nebylo mu řečeno: „Spi na holé zemi, posti se“ apod. To totiž v době Zlatoústého praktikovali přísně asketi. Petr dostal jiný příkaz: „Pas mé beránky!“ Tomu, kdo nás má rád, svěřujeme to, co je nám nejdražší. Pro Krista mají ovšem největší cenu duše lidí. Proto je svěřuje těm, kdo ho milují. Církevní struktura rozlišuje dvojí řeholní společnosti: řády rozjímavé, kontemplativní, a řády apoštolské. Je to rozlišení praktické, podle způsobu života. Ve staré době předpokládali spíš, že mají být na počátku všichni kontemplativní, cvičit se v ctnosti, modlit se. Až dospějí do jistého stupně lásky k Bohu, ať vyjdou ze samoty a věnují se druhým lidem, aby je vedli ke Kristu. Je to tím snazší, protože lidé sami přicházejí k těm, u nichž cítí, že jsou plni Boží lásky.

Zeptal se ho potřetí: Šimone, sanu Janův, miluješ mě? Evangelium výslovně poznamenává, že ten třetí dotaz Petra zarmoutil. Pochopil, že se tu připomíná něco, co ho bolelo: trojí zapření Krista v době jeho umučení. U nás by taková narážka znamenala výčitku, smutnou vzpomínku, která kalí radost přítomnosti. Ježíš nevzpomíná ani ve zlém, ani se smutkem, ale poučuje: láska Boží se nemůže zakalit ani minulými hříchy, naopak jejich vzpomínka lásku zvětšuje. Když asketi radili, abychom si stále a stále připomínali stará provinění, abychom plakali nad minulými hříchy, neměli pochybnost o tom, že ty hříchy jsou všecky prominuté. Plakali z vděčnosti nad tím, že ani to nás nemohlo od Boží lásky oddělit a že má Kristus větší důvěru k nám, než jsme měli my k němu. Petr se má stát hlavou církve, která jménem Kristovým odpouští provinění. Apoštol zakusil první na sobě, co to znamená a jakou chuť do nového života to dává.

Pán Ježíš vyžaduje trojí vyznání lásky, dříve než mu svěří pastýřskou službu nad všemi křesťany. V křesťanství totiž láska rozhoduje všechno. Bůh nám z lásky poslal svého Syna, ten z lásky k nám obětoval svůj život, láska má být zákonem učedníků a stává se i hybnou silou pro apoštola Petra. My víme, že tato slova trojího vyznání jsou jasným projevem Ježíšova odpuštění kvůli trojímu zapření, kterého se mu dostalo od prvního mezi apoštoly. Apoštol Petr je však také promován za prvního papeže. Jeho život nebude snadný. Jiný tě přepáše a povede, kam nechceš. Víme, jak si apoštol Petr představoval pohodlný život a Ježíš ho přísně pokáral. Myslím, že každý z nás se vidíme tak trochu v Petrovi. Měli jsme své plány, představy, ideály, iluze. O tom, kde budeme pracovat nebo studovat, jak to bude vypadat v manželství, rodině, jak na stáří či v důchodě. Pán nás vede tolikrát po cestách, které jsme si neplánovali ani nevybírali. Kéž bychom i my stejně jako sv. Petr dokázali přijímat radost i bolest. Jen ta cesta, po které jdeme a s vděčností přijímáme, je pro nás ta nejlepší.

ČTVRTEK - 29. ČERVNA 2023 - SV. PETR A PAVEL

Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože to ti nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ (Matouš 16,13-19)

Ty jsi Kristus, Syn živého Boha. Všichni, kdo hledají Boha, hledají ideál. Čím je ten ideál vyšší, tím je Bůh vzdálenější, nelidštější. Proto jej Platón umístil v nadzemské říši věčných idejí. Bůh Bible je ještě vznešenější, nepřístupnější. Přesahuje všechny lidské pojmy, ideje, žádný obraz jej nevyjádří, nemá jméno. Ale má přesto jednu zvláštnost. Sestupuje on sám k lidem, aby se jim zjevil: na hoře Sinaj, v arše úmluvy, v jeruzalémském chrámě, v moci proroků a Božích mužů. Sv. Petr, který vyzná, že Ježíš z Nazareta je Syn živého Boha a Mesiáš, Kristus, recituje první články křesťanského Kréda: víru v Boha Otce a jeho jednorozeného Syna, který pro nás a pro naši spásu sestoupil z nebe a stal se člověkem. Je to radostné zjištění, že je překlenuta propast mezi nebem a zemí, mezi skutečným lidským životem a ideálem. Don Quijote hledá ideály a žije v bláhových iluzích. Sancho Panza vidí skutečný svět, ale nezná ideály. Jejich autor Cervantes je poslal pospolu putovat, ale nesmířil je. Lidsky to není možné. Křesťanství však je radostná zvěst, že Bůh a člověk se stali jedno.

Tobě dám klíče nebeského království. Tento nápis je v řečtině pod kopulí svatopetrského chrámu v Římě. Je tam právem, protože jej vztahujeme na moc církve, především papeže a biskupů. Protože věříme, není pro nás nesnadné to přijmout. Ale dovedeme si přesto představit, jak musí být toto dogma obtížné pro nevěřící. Dát klíče je obrazný výraz, ale obsahuje mnoho. Je to předání odpovědnosti. Klíče od domu nesvěříme komukoliv, a to tam máme věci, které pomínou a dají se nahradit. Království nebeské znamená uskutečnění všech ideálů, spásu všech lidí, dokončení díla stvoření. To všechno svěřil Bůh lidem? Jeden francouzský myslitel vyjádřil nad tím údiv aforismem: „Je pro nás těžké věřit naprosto Bohu. Ale jak musí být nekonečně těžší pro Boha, když uvěřil nám lidem!“ Je to ovšem jenom brilantní poznámka. Ale můžeme se tu zamyslet nad obrovským a nepochopitelným tajemstvím osobního vztahu, který se vírou navazuje mezi námi a Bohem. I nejužší svazek mezi lidmi, jakým je manželství, je podle Písma jenom obraz duchovního spojení duše s Bohem.

Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože to ti nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. Kulturní společnost posuzuje lidi podle jejich poznání, znalostí. Vědomosti určují stav člověka ve společnosti. Znalost hudby jej dělá hudebníkem, dovedností v medicíně se stává lékařem. Petru se dostala znalost Božích tajemství, je tedy mužem Božím. Jeho vědění přesahuje lidské možnosti. Zdá se nám to neuvěřitelné, nedovedeme to vysvětlit, a přece by nám to nemělo být tak docela cizí. Vždyť všichni

umělci dosvědčují něco podobného, když mluví o své činnosti. Říkají, že jim přišla inspirace, že jim Múza vnukla myšlenku. Považují pak tuto inspiraci za něco tak božského, že se jí dají do služby, že jí obětují svůj talent. Ale každý člověk je v jádře umělec, hlavně ve smyslu mravním. Vytváří v duši Boží obraz a Bůh sám mu ve svědomí mluví, vnuká mu, co je dobré a co je zlé, co obraz v duši zdokonaluje a co by jej naopak zošklivilo. I my tedy v širším slova smyslu, si otvíráme nebo zavíráme nebeské království. Dostali jsme klíče. Je to hlas Boží ve svědomí, kterému chceme naslouchat a plnit to, k čemu vybízí.

PÁTEK 12. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 30. ČERVNA 2023

Když Ježíš sestoupil s hory, šly za ním velké zástupy. Tu přišel jeden malomocný, klekl před ním a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“ Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď čistý.“ A hned byl od svého malomocenství očištěn. Ježíš mu pak řekl: „Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, jak nařídil Mojžíš – jim na svědectví.“ (Mt 8,1-4)

Symbol malomocenství. I dnes se vyskytují malomocní, ale už nemáme z té nemoci takový panický strach jako ve starověku. Tenkrát ji považovali za naprosto nevyлéčitelnou a z její nakažlivosti měli větší strach, než pro jaký byl důvod. Malomocný se tedy vylučoval ze styku s ostatními lidmi. není divu, že bohatí lidé, postižení touto nemocí, platili felčarům velké peníze za bizarní léky, jako 'zmijí víno', tekuté zlato, rtuť, aj. Proč se vyskytuje v evangeliu řada malomocných? Touto nemocí jsou postiženy krajiny horké a vlhké, nejvíce to byla tedy egyptská Alexandrie, se kterou bylo Judsko ve styku. Ale hlavní důvod, proč Ježíš tolik malomocných očistil, je ten, že malomocenství je názorným příkladem hříchu.

Rozkládá organizmus duševně, vylučuje člověka ze styku s Bohem a tedy i s lidmi. Jako malomocenství, tak i hřích člověk zpočátku tají, ale sám se zhrozí jeho následků. Malomocní v evangeliu přicházejí k Ježíšovi a ten je očistí jedním slovem. I to je příklad, jak se od hříchů očišťujeme ve svátosti pokání.

Očištění. I prorok Eliáš uzdravil malomocného Námána ze Sýrie (2 Král 5,1n). Nařídil mu, aby se myl v Jordánu. Je to symbol křtu. Ve staré církvi křtili dospělí. Proto se křtu věnovala taková příprava a byl spojen s pokáním. Pokládalo se za samozřejmé, že po křtu by se člověk už neměl dopouštět hříchu. Když se začaly křtít děti, stal se aktuálním „druhý křest“, „křest slz“, svátost pokání. Byli sice někteří, co pochybovali o tom, může-li církev odpustit skutečně všechny hříchy. Jak je možné, že ten, kdo při křtu slíbil nový život, upadne znovu do velmi těžkých provinění? Hlavně se báli tří: cizoložství, odpadu od víry, vraždy. Ale víme, že r. 220 papež Kalist rozhřešil jednoho cizoložníka, r. 255 byli znovu přijati do společenství církve někteří odpadlíci z doby Deciova pronásledování. Později dostali rozhřešení i někteří vražedci. Pokání se sice ukládala tuhá, ale přesvědčení bylo plné optimistů: všechny hříchy se mohou odpustit. Setrvá v hříchu jenom ten, kdo se nechce s Bohem a církví smířit. Splnila se modlitba Davidova: „Pokrop mě yzopem, a budu čistý, umyj mě, a budu bělejší než sníh!“ (Žl 51,9).

Ukaž se knězi a obětuj! Očištění člověka má ráz, kterému říkáme eklesiální, církevní, společenský. Otec dal moc soudit lidi Synu (Jan 5,22) a Syn dal moc apoštolům svazovat a rozsvazovat na nebi i na zemi (Mt 18,18). Matoušovo evangelium, ve které se otázka církve zvláště živě staví do popředí, má malou charakteristickou poznámku při uzdravení ochrnutého. Je nejenom uzdraven z nemoci, ale slyší také, že se mu odpouštějí hříchy. Lidé se tedy diví, „že dal Bůh takovou moc lidem“ (Mt 9,8). Vždyť hříchy může odpouštět jenom Bůh! A přece církev po staletí koná tuto službu na místě Božím. Zpovědnice působí na někoho dojmem smutku. Ve skutečnosti jsou výrazem Božího milosrdenství. Jako my milujeme Boha v bližním, tak i Bůh miluje nás skrze bližního, prokazuje nám milosrdenství skrze rozhřešení kněze, kterému jsme ukázali své rány duše, aby byly uzdraveny. Ve Starém zákoně se za uzdravení z nemoci předpisoval dar Bohu. Pokání, uložené ve zpovědi, je podobným darem vděčnosti za uzdravení duchovní.

SOBOTA 12. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 1. ČERVENCE 2023

Když Ježíš sestoupil s hory, šly za ním velké zástupy. Tu přišel jeden malomocný, klekl před ním a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“ Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď čistý.“ A hned byl od svého malomocenství očištěn. Ježíš mu pak řekl: „Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, jak nařídil Mojžíš – jim na svědectví.“ (Mt 8,1-4)

Pane, nejsem hoden. Setník věděl, že se Židé vstupem do pohanského domu cítí poskvrnění. Respektuje tu víru, a dokonce uznává svou nehodnost. Liturgie jeho slova opakuje před přijetím eucharistie. Mystikové tento postoj ospravedlňují. Dosvědčují, že každé přijetí velké milosti předchází zážitek, že je mezi námi a Bohem veliká propast. Dřív, než se Syn Boží narodil v Betlémě jako malé dítě, mluvil Jahve k Židům ze Sinaje za hromu a blesku (Ex 20,18). Dřív, než ho lidé uviděli v podobě Syna člověka, museli se bát, že zemřou, když uvidí Boha (srv. Světci, kteří se nemohli vynadivit, kolik milostí jim Bůh každý den dává, se přitom považovali za největší hříšníky světa). Jedna mystička viděla ve svém zjevení Krista jako most mezi nebem a zemí. Velikost mostu se pak měří podle šířky a hloubky, kterou překlenuje. Ve světě pocit slabosti a nehodnosti budí pocit méněcennosti, podlamuje sílu a odvahu. V životě duchovním je tomu naopak. Když pozorujeme, kolik už milost doplnila naše nedostatky, posiluje to naši naději, že nás neopustí ani v budoucnu a že se na Boha můžeme vždy spolehnout.

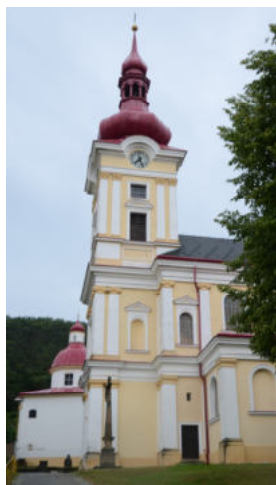
Nenašel jsem takovou víru v Izraeli. Píše sv. Jan Zlatoústý: „Uvěřil Ondřej, ale bylo to teprve tehdy, když Jan řekl: „Ejhle, Beránek Boží!“ Uvěřil Petr, ale musel mu to ohlásit Ondřej. Uvěřil Filip, když četl Písma. I Nathanael nejdříve dostal Boží znamení, a pak teprve vyznal víru.“ Zdá se mu tedy, že je kafarnaumský setník předčí, protože věřil v moc Kristovu okamžitě. Lepší je výklad Origenův. Ten srovnává Jaira se setníkem. Jairus praví: „Přijď rychle!“ Setník říká: „Řekni jen slovo!“ I Marie, sestra Lazarova, vyznává: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel“ (Jan 11,32). Židovští prosebníci tedy předpokládají, že Ježíš má moc, jenom když je osobně přítomen. Setník je tedy předčí.

Tato okolnost zavdala příležitost k mystickému výkladu obraznému. Lidé věří v Ježíšovu moc, když cítí, že jím je blízko, tj. v útěše. Silná víra se však lépe projeví v neútěše, když máme dojem, že je Bůh daleko, že nás opustil. V této situaci se opíráme jenom o jeho slova, o přísliby, že nás neopustí.

Přijdou ze Západu a z Východu. Dlouho to trvá, než si člověk vybuduje své pevné místo v práci, ve společnosti, ve vědě. Když se mu to podaří, získá tím i osobní vědomí, ví, čím je, a cítí se pro druhé potřebným. Proto se těžko smíruje se skutečností, že by měl své místo přenechat mladším, i když jsou to jeho děti. Tím těžší je pro něho, když se dočká dne, kdy ho nahradí lidé neznámí, z kruhů, které podceňoval. Když Ježíš naznačil Židům, že přijdou na jejich místo vyvolených ti, kteří byli považováni za nečisté, znělo to v uších posluchačů jako rouhání. Ale brzo se to vyplnilo. „Boží milostí jsem to, co jsem“, píše sv. Pavel (1 Kor 15,10). Jenom toto vědomí dává člověku možnost, aby správně ocenil své místo v nesmírných lánech kosmu a svůj čas v dlouhých věcech historie. Z lidského hlediska jsme jenom stéblo trávy na zelených vrších. Jedna tráva přerůstá druhou, která uschne. Důležitost a věčnost nenajdeme v přirozeném vývoji vesmíru, ale jenom v poslání Božím, když splníme úkol, ke kterému jsme byli na určitém místě a v určitém čase vyvoleni.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSDICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

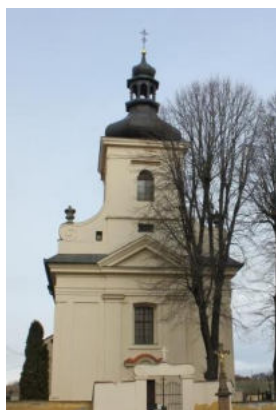
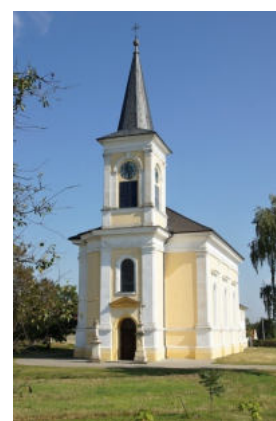
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

NADŠENÍ PRO EVANGELIZACI: APOŠTOLSKÁ HORLIVOST VĚŘÍCÍHO. *Svědkové: Ctihodný Matteo Ricci*

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 31. května 2023)

Jsem nezávislý na všech, a přece jsem udělal ze sebe služebníka všech, abych tak získal tím větší počet lidí. U židů jsem se choval jako žid, abych získal židy. U těch, kdo jsou pod zákonem, jako bych i já byl pod zákonem – ačkoli sám už pod zákonem nejsem – abych získal ty, kdo jsou pod zákonem. U slabých jsem se stal slabým, abych získal slabé. Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé. A to všechno dělám proto, abych zároveň s nimi získal podíl (v dobrech) evangelia. (1 Kor 9,19-20.22-23)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V těchto katechezích pokračujeme v tématu apoštolské horlivosti, tedy horlivosti, kterou křesťané prožívají, aby mohli uskutečňovat hlásání Ježíše Krista. A dnes bych rád představil další velký příklad apoštolské horlivosti: mluvili jsme o svatém Františku Xaverském, o svatém Pavlovi, o apoštolské horlivosti těchto velkých horlivců; dnes budeme mluvit o dalším - Italovi -, který se však vydal do Číny: Matteo Ricci.

Rodák z Maceraty v kraji Marche po studiích na jezuitských školách a po vlastním vstupu do Tovaryšstva Ježíšova, nadšený zprávami misionářů, kterým naslouchal, stejně jako mnoho dalších mladých mužů, kteří to cítili, požádal o vyslání do misí na Dálný východ. Po pokusu Františka Xaverského se o vstup do Číny neúspěšně pokusilo dalších pětadvacet jezuitů. Ricci a jeden z jeho spolubratří se však velmi dobře připravili, pečlivě studovali čínský jazyk a zvyky a nakonec se jim podařilo usadit se na jihu země. Trvalo to osmnáct let, ve čtyřech etapách prošli čtyřmi různými městy, než dorazili do Pekingu, který byl centrem. S vytrvalostí a trpělivostí, oživanou neochvějnou vírou, dokázal Matteo Ricci překonat obtíže a nebezpečí, nedůvěru a odpor. Pomyslete jen, že v té době chodil pěšky nebo jezdil na koni takové vzdálenosti... a on stále pokračoval. Jaké však bylo tajemství Mattea Ricciho? Jakou cestou ho hnala jeho horlivost?

Vždy šel cestou dialogu a přátelství se všemi lidmi, které potkával, a to mu otevřelo mnoho dveří k hlásání křesťanské víry. Jeho prvním dílem v čínštině byl právě traktát O přátelství, který měl velký ohlas. Aby zapadl do čínské kultury a života, oblékal se nejprve podle zvyklostí země jako buddhističtí bonzové a pak si uvědomil, že nejlepší bude převzít životní styl a oblékání literátů, tedy jak se oblékali univerzitní profesori, literáti, a oblékal se jako oni. Důkladně studoval jejich klasické texty, aby mohl křesťanství představit v pozitivním dialogu s jejich konfuciánskou moudrostí a zvyky čínské společnosti. Tomu se říká postoj inkulturace.

Jeho vynikající vědecké vzdělání vzbudilo zájem a obdiv kultivovaných lidí, počínaje jeho slavnou mapou světa, mapou celého tehdy známého světa s jednotlivými kontinenty, která Číňanům poprvé odhaluje realitu mimo Čínu, která je mnohem širší, než si mysleli. Ukázala jim, že svět je ještě větší než Čína, a oni to pochopili - protože byli inteligentní. Matematické a astronomické znalosti Ricciho a jeho misionářských následovníků však

také přispěly k plodnému setkání kultury a vědy Západu a Východu, který pak zažije jedno ze svých nejšťastnějších období ve znamení dialogu a přátelství. Dílo Mattea Ricciho by totiž nikdy nebylo možné bez spolupráce s jeho velkými čínskými přáteli, jako byl slavný "doktor Paolo" (Xu Guangqi) a "doktor Leone" (Li Zhizao).

Ricciho věhlas jako vědce však nesmí zastínit nejhlubší motivaci všech jeho snah: totiž hlásání evangelia. Pokračoval ve vědeckém dialogu s vědci, ale vydával svědectví o své vlastní víře, o evangeliu. Důvěryhodnost získaná vědeckým dialogem mu dala autoritu k tomu, aby mohl předkládat pravdu křesťanské víry a morálky, o níž zevrubně hovoří ve svých významných čínských dílech, jako je například kniha Pravý smysl Pána nebes. Kromě učení je to jeho svědectví o náboženském životě, ctnostech a modlitbě: Tito misionáři se modlili. Chodili kázat, dělali politické kroky, všechno: a modlili se. Právě to, co pohání misionářský život, život v lásce, pomoc druhým, pokorný, zcela bez ohledu na počty a bohatství, přiměje mnoho jeho žáků a přátel k přijetí katolické víry. Viděli totiž člověka tak inteligentního, moudrého, chytrého - v dobrém slova smyslu -, který dokázal věci prosadit, a tak věřícího, že si říkali: "Ale, to, co hlásá, je pravda, protože je to v osobnosti, která vydává svědectví: vlastním životem dosvědčuje to, co hlásá." Všichni si uvědomovali, že to, co hlásá, je pravda. To je důslednost evangelizátorů. A to se dotýká nás všech křesťanů, kteří jsme evangelizátory. Mohu říkat nazpaměť Vyznání víry, mohu říkat všechny věci, kterým věříme, ale pokud s tím není konzistentní váš život, je to k ničemu. To, co lidi přitahuje, je svědectví důslednosti: my křesťané se máme řídit tím, co říkáme, a ne předstírat, že žijeme jako křesťané, a žít jako světští. Dávejte si na to pozor, podívejte se na tyto velké misionáře. Podívejte se na ně, uvidíte, že největší síla je v důslednosti: jsou důslední.

V posledních dnech svého života těm, kteří mu byli nejbližší a ptali se ho, jak se cítí, "odpověděl, že v té chvíli přemýšlí, zda je větší radost a veselí, které vnitřně pociťuje při pomýšlení, že je blízko své cesty, na níž má jít a zakusit Boha, nebo smutek, který v něm může vyvolat opuštění svých společníků z celé misie, kterou tolik miloval, a služba, kterou v této misii může ještě prokázat Bohu, našemu Pánu" (S. De Ursis, Zpráva o M. Riccim, Archivio Storico Romano S.I.). Je to stejný postoj jako u apoštola Pavla (srov. Flp 1,22-24), který chtěl odejít k Bohu, ale "zůstával, aby sloužil ostatním".

Matteo Ricci zemřel v Pekingu v roce 1610 ve věku 57 let jako člověk, který celý svůj život obětoval misii. Misionářský duch Mattea Ricciho je živým vzorem i dnes. Jeho láska k čínskému lidu je vzorem; ale to, co je dnes živým vzorem, je důslednost jeho života, svědectví jeho života jako křesťana. Přinesl do Číny křesťanství; ano, je velký, protože je velký vědec, je velký, protože je odvážný, je velký, protože napsal tolik knih - ale především je velký, protože byl důsledný ve svém povolání, důsledný v této touze následovat Ježíše Krista. Bratři a sestry, dnes se my, každý z nás, ptejte sami sebe: "Jsem důsledný, nebo jsem tak nějak polovičatý?".

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks**. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

Svědkové: Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, patronka misií

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 6. června 2023)

„Kdo z vás, když má sto ovcí a jednu z nich ztratí, nenechá těch devětadevadesát v pustině a nepůjde za tou ztracenou, dokud ji nenajde? A když ji najde, s radostí si ji vloží na ramena. Až přijde domů, svolá své přátele i sousedy a řekne jim: 'Radujte se se mnou, protože jsem našel svou ztracenou ovci.' Říkám vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který se obrátí, než nad devětadevadesáti spravedlivými, kteří obrácení nepotřebují. (Lukáš 15,4-7)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Před námi jsou relikvie svaté Terezie od Dítěte Ježíše, univerzální patronky misií. Je dobře, že se tak děje v době, kdy přemýšlíme o nadšení pro evangelizaci, o apoštolské horlivosti. Dnes

nám tedy pomůže svědectví svaté Terezičky. Narodila se před sto padesáti lety a k tomuto výročí jí hodlám věnovat apoštolský list.

Je patronkou misií, ale nikdy nebyla na misiích: jak si to vysvětlit? Byla karmelitánskou řeholnicí a její život se nesl ve znamení nepatrnosti a slabosti: sama sebe nazývala „malým zrnkem písku“. Měla chatrné zdraví a zemřela v pouhých 24 letech. Ale ačkoli její tělo churavělo, její srdce bylo živé, misionářské. Ve svém „deníku“ vypráví, že toužila být misionářkou a že jí chtěla být nejen několik let, ale po celý život, vlastně až do konce světa. Terezie byla „duchovní sestrou“ několika misionářů: z kláštera je doprovázela svými dopisy, modlitbami a přinášela za ně neustálé oběti. Aniž by to bylo zjevné, přimlouvala se za misie jako motor, který ve skrytu dodává vozidlu sílu k pohybu vpřed. Často se však setkávala s nepochopením svých řeholních spolusester: dostávala od nich „více trní než růží“, ale vše přijímala s láskou, trpělivě a spolu s nemocí nabízela i své soudy a nepochopení. A dělala to s radostí a dělala to pro potřeby církve, aby, jak říkala, „se tyto růže sypaly na všechny lidi“, zvláště na ty nejvzdálenější.

Ale teď si kladu otázku a můžeme se ptát, odkud se bere všechna tato horlivost, tato misionářská síla a radost z přimlůvané modlitby? K pochopení nám pomohou dvě příhody, které se odehrály ještě před Tereziiným vstupem do kláštera. První se týká dne, který

změnil její život (byl to jeden den, který změnil její život), Vánoc roku 1886, kdy Bůh učinil zázrak v jejím srdci. Terezii bude brzy čtrnáct let. Jako nejmladší dítě byla doma všemi hýčkána, ale nikoli rozmazlována. Po návratu z půlnoční mše se však jejímu velmi unavenému otci nechtělo účastnit se rozbalování dceřiných dárků a prohlásil: „Ještě že je to poslední rok!“, protože od patnácti let se už dárky nedostávaly. Terezii, která měla velmi citlivou povahu náchylnou k slzám, to ranilo, odešla do svého pokoje a rozplakala se. Rychle však potlačila slzy, sešla dolů a plná radosti se svého otce snažila rozveselit. Co se stalo? Oné noci, kdy se Ježíš z lásky učinil slabým, ona se stala silnou v duchu. Byl to skutečný zázrak: v několika okamžicích se vymanila z vězení svého sobectví a sebelibosti; a začala vnímat, že „láska vstupovala do jejího srdce a žádala si zapomenutí na sebe sama“ (srov. *Rukopis A*, 133-134). Od té chvíle obrátila svou horlivost k druhým, aby mohli najít Boha, a místo aby hledala útěchu pro sebe, dala si za úkol „utěšit Ježíše, [učinit] ho milovaným dušemi“, protože, jak poznamenala, „Ježíš je nemocný láskou a [...] nemoc lásky nelze vyléčit jinak než láskou“ (*Dopis Marii Guérinové, červenec 1890*). Zde je tedy cíl jejího každého dne: „učinit Ježíše milovaným“ (*Dopis Célině, 15. října 1889*), přimlouvat se, aby ho druzí milovali. Napsala: „Chtěla bych zachraňovat duše a zapomínat pro ně na sebe: chtěla bych je zachraňovat i po své smrti“ (*Dopis otci Roullanovi, 19. března 1897*). Několikrát pronesla: „Své nebe strávím konáním dobra na zemi“. To byla tedy první epizoda, která jí ve čtrnácti letech změnila život.

A tato její horlivost byla zaměřena především na hříšníky, na „vzdálené“. Ukazuje to druhá epizoda. Je zajímavá: Terezie se dozvídá o zločinci odsouzeném k smrti za hrozné zločiny, jmenoval se Enrico Pranzini, to jméno si zapisuje: byl shledán vinným z brutální vraždy tří lidí, má být popraven na gilotině, ale nechce přijmout útěchu víry. Terezie si ho bere k srdci a dělá vše, co může: všemožně se modlí za jeho obrácení, aby on, kterého s bratrským soucitem nazývá „ubohý nešťastník Pranzini“, projevil alespoň malé znamení pokání a udělal místo pro Boží milosrdenství, v němž Terezie slepě důvěřuje. Dochází k popravě. Druhý den se Terezie dočte v novinách, že Pranzini těsně předtím, než položí hlavu na popraviště, „se najednou, zachvácen náhlým vnuknutím, otočí, popadne kříž, který mu kněz podával, a třikrát políbí svaté Ježíšovy rány“. Světice to komentuje: „Pak jeho duše odešla přijmout milosrdný rozsudek Toho, který prohlásil, že v nebi bude větší radost nad jediným hříšníkem, který činí pokání, než z devadesáti devíti spravedlivých, kteří pokání nepotřebují!“ (*Rukopis A*, 135).

Bratři a sestry, zde je síla přímlovky poháněná láskou, zde je motor misie. Misionáři, jejichž patronkou je Terezie, totiž nejsou jen ti, kdo ujdou dlouhou cestu, učí se nové jazyky, konají dobré skutky a umí hlásat; nikoli, misionářem je také každý, kdo žije jako nástroj Boží lásky tam, kde zrovna je; je to každý, kdo dělá všechno pro to, aby skrze jeho svědectví, modlitbu a přímlovu *mohl projít Ježíš*. A to je apoštolská horlivost, která, jak mějme vždy na paměti, nikdy nepůsobí skrze proselytismus – nikdy! – nebo nátlakem – nikdy! – ale přitažlivostí: víra se rodí přitažlivostí, člověk se nestává křesťanem proto, že by ho někdo nutil, nikoli, ale proto, že se ho dotýká láska. Církev spíše než mnohé prostředky, metody a struktury, které někdy odvádějí pozornost od toho podstatného, potřebuje srdce jako bylo to Tereziino, srdce, která přitahují k lásce a přibližují nás k Bohu. A prosme tuto světici, jejíž relikvie zde máme, o milost překonat své sobectví a prosme o nadšení do přímlovné modlitby, o horlivost přimlouvat se, aby tato přitažlivost byla v lidech stále větší a aby Ježíš byl poznáván a milován.

KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ

KATEDRÁLA SV. VÁCLAVA V OLOMOUCI
25. června 1988

Chceš hlásat Kristovo evangelium a vykládat nauku katolické církve, a tak zodpovědně a moudře konat službu Božího slova? Chceš k chvále Boží a k posvěcení věřících s vírou a oddaností podle tradice církve slavit Kristova tajemství, zvláště eucharistii a svátost smíření? Chceš ve spojení s biskupem setrvávat v ustavičné modlitbě a pro lid tobě svěřený vyprošovat Boží milosrdenství? Chceš se stále úžeji spojovat s Kristem Veleknězem, který sám sebe Otcí za nás obětoval jako oběť čistou, a chceš se spolu s ním zasvětit Bohu pro spásu světa? Ať Bůh dovrší dobré dílo, které v tobě započal. Třináct jáhnů olomoucké arcidiecéze přijímá svátost kněžství z rukou pražského světícího biskupa, Mons. ThDr. Antonína Lišky (*olomoucká arcidiecéze tehdy biskupa neměla*).

Novokněží se svým světitelem (pro nějž to bylo první kněžské svěcení jeho biskupské služby) před portálem olomoucké katedrály

Novokněž s krojovanými mladými rodné obce Suchá Loz a farnosti sv. Martina v Bánově.

PRIMIČNÍ MŠE SVATÁ

KOSTEL SV. MARTINA V BÁNOVĚ, 3. ČERVENCE 1988

Příjezd primicianta ze Suché Loze a slavnostní liturgický průvod od někdejší sýpky do kostela sv. Martina.

Bože, cos ráčil před tisíci roky rozžati otcům světlo víry blahé,
jenžto jsi řídil apoštolů kroky z východu k naší Moravě drahé.
K tobě hlas prosby z této vlasti vane: Dědictví otců zachovej nám, Pane!

Kolik to bouří nad vlastní se sneslo, o život bylo zápasit nám v boji,
mohutné sídlo Svatopluka kleslo, Velehrad víry bez pohromy stojí.
Apoštolů to dílo požehnané: Dědictví otců zachovej nám, Pane!

*„Já, Hospodin,
jsem tě povolal
s láskou,
vzal jsem tě
za ruku,
chránil jsem tě
a ustanovil tě
prostředníkem
smlouvy lidu
a světlem národů,
abys otevřel
oči slepým,
abys vyvedl vězně
ze žaláře
a z věznice ty,
kteří bydlí
ve tmách.“ (Iz 42,6-7)*

Víře vždy věrní budou Moravané: Dědictví otců zachovej nám, Pane!

„Bože, tys nám ho dal. Tobě ho vracíme.
Svou mocnou pravicí jej ved' a pokrovem svých křídel přikryj“ (Požehnání rodičů).

Bánovský kostelník, Jaroslav Vagrčka, obléká k Eucharistii prvního novokněze svého života.

Ejhle, oltář Hospodinův září, přesvatá nám oběť nastává, kterou po tisíc let s jasnou tváří otčina den ze dne konává. Za příkladem dávným se to děje svatých Cyrila a Metoděje, kteří rozkaz Kristův plnili, paměť smrti jeho slavili.

Zaznělo nám slovo pravdy věčné ústy Soluňanů před věky, dodnes v lahodě zní nekonečné a svět zaznívá jím daleký: Přinesli nám oni Písmo svaté, bychom ze studnice této zlaté moudrost nebes povždy vážili, Bohu sloužiti se snažili.

Otevřela se již nebes brána, slovo zázračné kněz vyslovil; vítej, duše, vítej Krista Pána, jenž se v způsob chleba, vína skryl. Občerství tě krví svou a tělem, spojíš se dnes se svým Spasitelem, jenž svůj drahý život za tě dal a tě k sobě Soluňany zval. (vlevo: Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle - kazatel; vpravo: P. Radomír Němeček - spolužák z Velkého Ořechova)

Vítej, Kriste, vítej, Chlebe živý, Beránku, tys hříchy světa sňal; pohleď, jak jsme tebe žádostiví, všechny jsi nás k sobě povolal. Provázej nás na vezdejší pouti, nedej svému lidu zahynouti, pro zásluhy ze své oběti vylej milost na své na děti.

„Jdu cestou s Kristem a přetěžký kříž jdu pomoci mu nést;
půjdem spolu Kánou Galilejskou, i přes Golgotu chci vás vést.
A na té naší cestě budou květiny i trní, mraky i jasné slunce;
jít s Kristem a žít v Kristu, k tomu třeba víry, lásky - srdce.
Až půjdou nad krajinou těžké mraky a lid můj řekne: svět se třese,
povím vám - Bůh tak činí, moji bratři sestry - modlete se!
Jdu cestou s Kristem a přetěžký kříž jdu pomoci mu nést;
budu se modlit za vás - drazí moji,
budu se modlit za farnost a za svou rodnou ves!“

(Slovo primiciantova křestního kmotra, Martina Beníčka, zástupce rodné obce Suchá Loz)

Bratři a sestry, spolu s vámi jsem křesťanem, pro vás jsem knězem.

Jsem tu pro vás, otcové a matky,

aby dítě, kterému jste dali život se mohlo stát dítětem Božím.

Jsem tu pro vás, mladí mužové a dívky, abych vás připravoval ke zralosti víry, jejímu vyznávání a svědectví před současným světem.

Jsem tu pro vás, kdo hledáte Boží milosrdenství, abyste měli jistotu Božího odpuštění.

Jsem tu pro vás, kdo hledáte pravdu, kdo hledáte setkání s Bohem, abych vám zvěstoval radostnou zvěst evangelia.

Jsem tu pro vás a s vámi, abychom společně slavili oběť našeho Pána a spojili se tak s jeho Tělem a Krví.

Jsem tu pro vás, drazí nemocní, abych vám přinášel evangelium, posilu pro duši i pro tělo.

Jsem tu pro vás, mladí lidé, kteří jste se setkali v lásce, abyste mohli zpečetit tento svůj vztah před Bohem pravdy a lásky a před bratrským společenstvím Církve.

Jsem tu pro vás, mladí přátelé, abyste poznali, že je možné se i na počátku třetího tisíciletí darovat službě Božímu království a službě bližnímu.

Jsem tu především pro Tebe, Pane Ježíši Kriste, protože Ty jediný máš slova věčného života!

Ty jsi mou cestou, pravdou a životem; mým štěstím, mou spásou.“

(závěrečná slova primicianta)

Svatý Jan Nepomucký Neumann

PROF. THDR. JAROSLAV POLC (14. září 1929, Chicago, USA – 15. ledna 2004, Praha)

Dne 19. června prohlásil papež Pavel VI. za svatého čtvrtého filadelfského biskupa Jana Nepomuckého Neumanna. Zemřel náhle na filadelfské ulici 5. ledna 1860 (narodil se 28. března 1811), takřka v předvečer války Severu proti Jihu. Stal se tak prvním severoamerickým biskupem, kanonizovaným světcem.

Mezi Čechy je poměrně málo znám, už proto, že většinu dospělého života prožil v Americe. Přece však pochází z jihočeských Prachatic, jež ovšem v době jeho mládí bylo převážně německy mluvící město. Čeští vystěhovalci v Americe ho však už v minulém století přiřazovali mezi krajaný a hlásili se k němu. Ale stejně tak ho považují za »svého« Američané německého původu, a právem i filadelfská diecéze, i německy mluvící krajané z Čech. Skutečnost sama, že v mnohonárodnostní diecézi, v níž bylo povědomí národnostní příslušnosti mezi přistěhovalci velmi živé, dosáhl svatosti, výmluvně naznačuje, že pro Jana samého byl původ čímsi méně důležitým. Ale dnešním jeho krajanům není přece neúčinné o novém světci vědět, jaký měl k Čechům vztah. Spolehlivé údaje by o tom měly podat jeho životopisy, ale ty onu otázku opomíjejí, nebo zamlžují, často berou také na zřetel mentalitu čtenářů, a tak nejednou došlo k nepřesnostem.

Je nutné se tedy obrátit dál do minulosti, až k výpovědím svědků, jak byly zaznamenány v letech 1886 a 1887 po zahájení procesu o Neumannovo blahořečení. Proces probíhal jak ve Filadelfii, tak i v Budějovicích, diecézním městě, kam patří Prachatice. Tam vypovídaly krátce před svou smrtí nejen Neumannovy dvě rodné sestry stále ještě žijící, ale i jeho spolužáci ze školy a lidé, kteří jej za mládí znali. Národnostní otázka samozřejmě se prakticky nikde nevynořuje. Svědkové mají až na dvě, tři výjimky německá jména a vypovídali německy. To také odpovídá i převážně německému rázu tehdejších Prachatic.

Otec Janův, Filip Neumann pocházel z bavorského Obernburgu, ale usadil se v Prachaticích, kde se oženil s Antoníí Strachotínskou, která za necelý rok zemřela. Druhá manželka Filipova, dcera místního měšťana, Kateřina Loebischová, má jméno německé. Český životopisec Neumannův se snažil z ní udělat Češku tvrzením, že její rodinné jméno bylo Lepší (viz životopisy Emanuela Kováře z r. 1910 a Františka Bezpalce, snad 1963). Nicméně všichni svědkové hovoří stejně; pouze jméno je jednou psáno Lobisch, jindy Lebish nebo Loebisch, Lebis a ve Filadelfii poangličtěným pravopisem Lebish¹.

¹ Ve své životopisu, který Jan Nep. Neumann sepsal německy »ex oboedientia — podle příkazu svých řeholních představených«, když byl jmenován biskupem ve Filadelfii, jehož originál je v archivu Baltimorské provincie redemptoristů, Neumann píše dívčí jméno své matky Lebis, jméno svého kmotra při křtu Marek — obě jména latinkou, kdežto své životopis je psán švabachem; že by chtěl naznačit, že obě osoby byly české národnosti? Křestní list z 22.6.1831 má Lebisch. Tyto údaje potvrzují to, k čemu vede náš článek: rodina byla německá, Neumann studoval německy, ale matka měla k češtině vztah, takže se Jan dosti naučil česky už doma a později se v češtině zdokonalil. Ještě jedno snad zasluhuje zmínky: Spletitá otázka stran národnosti Jana Nep. Neumanna má možná také příčinu v zmatech josefínské doby, kdy se u nás začaly psát matriky, a to německy, a konečně: Kdežto v češtině slovo Čech označuje jak toho, kdo mluví česky, tak i toho, kdo je v Čechách narozen, němčina je tu bohatší, má dvě slova »Tscheche«, označení jazykové, a pak »Bohme«, označení územní; toto druhé slovo má nejednou

Zajímavé však je, že právě ve Filadelfii řeholnice řádu sv. Františka, Matka Marie Bernardina Domová, vypovídá, že slyšela od Janova mladšího bratra Václava, který žil také v Americe, že otec Janův byl Němec a matka Češka. Tím snad chce naznačit pouze matčin zemský původ, a nikoliv její mateřský jazyk. Nejpodrobnější zprávu o domácích poměrech v rodině Neumannů podává Janův spolužák ze studií, pozdější děkan Karel Krbeček, který byl jediným českým svědkem:

»Mimo teologických studií, přísně předepsaných, (Jan) čítával, nakolik si vzpomínám, výroční zprávy Leopoldovy fundace, a také se cvičil v italštině, frančtině a češtině. Sám jsem mu s češtinou pomáhal. Jeho matka sice mluvila česky dobře, ale v jeho rodném městě se ani na školách čeština nepěstovala. Proto se on sám snažil lépe česky naučit, aby jazyk dokonale ovládal. Za tím účelem jsem mu půjčil i nejnovější knihy. To pak i on sám vděčně uznal během své návštěvy Prachatic v roce 1855.«

Na jiném místě děkan Krbeček dodává:

»Když se později stal biskupem, poděkoval mi a prohlásil, že znalost češtiny mu velmi pomohla v apoštolské činnosti, poněvadž čeština je tak blízká jiným slovanským řečem.«

Jan Neumann sám psal z Baltimore, kam byl přeložen k nově vysvěcenému kostelu redemptoristů, 26. září 1847 do Prachatic domů toto:

»V tomto našem misijním domě často mluvíme mimo jiné i česky, neboť kromě mne tu pobývají i jeden Otec z Prahy (P. Stelzig) a druhý Moravan (P. Krutil), kteří mi znovu uvádějí do paměti to, co jsem už z češtiny zapomněl. Zpovídal jsem mnoho polských přistěhovalců v jejich řeči, která je tak blízká češtině.«

Přes jakousi nedokonalou znalost češtiny, ještě za mladých let v Prachaticích, byla Janovou mateřskou řečí němčina. Ta je uvedena také v katalogu budějovického semináře. Sama skutečnost, že svou pastorační činnost zaměřil na Němce usazující se v Americe a že o Čechách není nikde zmínky, neznamená však mnoho: v jeho době v oblastech, kde působil, Češi dosud téměř nebyli, neboť hlavní vystěhovalecká vlna měla teprve přijít o desetiletí později. Nicméně různí svědci se shodují v tom, že Jan toužil po misijní práci v Americe, když slyšel, že mnoho Němců je tam bez kněze, jemuž by rozuměli.

Jan měl od mládí dobrou paměť a byl nadaný pro studium jazyků. Už v době, kdy se chtěl s pomocí Krbečkovou zdokonalit v češtině, studoval italštinu, pak se pustil do francouzštiny a konečně jako bohoslovec v Praze studoval angličtinu sám soukromě, a zdokaloval se hovorem s anglickými řemeslníky, kteří tehdy byli v Praze, nehledě k znalostem biblických jazyků. Opět se však jednohlasně shodují všichni, že se učil cizím jazykům kvůli své zamýšlené budoucí misijní práci, především proto, aby mohl zpovídat. Dokonce už jako biskup se učil irsky, takže kdosi, kdo anglicky neuměl, prohlásil: »Díky Bohu! Teď máme irského biskupa!« Proto také během biskupských visitací kázal a zpovídal zvláště na místech, kde lidé dosud neuměli anglicky.

Podle příkladu svátého Pavla se i biskup Jan snažil být všem vším. Národnostní citění nikdy navenek neprojevoval. Filadelfský kněz Hugo Lané, který jej dobře znal, řekl během procesu:

hanlivou příchutí, takže by se velmi hodilo pro pohrdlivý úsudek, s nímž se, jak dál uvidíme, filadelfský biskup setkal, jak od říšských Němců tak i Irů.

»Byl jsem dotázán po jeho národnosti, totiž zdali k ní projevil nějaký sklon. Bylo o něm známo, že byl prost národních předsudků. Nikdy jsme nemohli postřehnout v jeho způsobu řízení diecéze nějakou odchylku od praxe biskupa Kenricka, šlo-li o národnost.«

Jiný svědek pravil: »Byl spravedlivý vůči všem a nečinil rozdíl mezi lidmi různých národností nebo řeholnicemi různých řádů.«

Nicméně při jedné příležitosti on sám zdůraznil svůj český původ. Bylo to během onoho tak známého sporu mezi německými a irskými katolíky. Tehdy dal zapravdu Irům. Když mu rozezlení Němci předhodili, že je Němec a měl by tedy stranit jim, prohlásil, že je Čech. Patrně kvůli tomu, že sám hovořil o svém původu z Čech, mu lidé ve Williamsville, jeho prvním působišti, kteří mu nebyli nakloněni a pocházeli z Francie, Elsaska, a Lotrinska, říkali »hloupý čecháček«.

Snad proto jej i jiní považovali spíše za Čecha než za Němce, třebaže pracoval mezi Němci. Když 17. listopadu 1851 psal baltimorský arcibiskup Kenrick do Říma v záležitosti jmenování nového filadelfského biskupa, o Janovi poznamenal:

»Ze tří kněží, které jsem doporučil, P. Jan Nepomucký Neumann je jistě nejvíc hoděn, vezme-li se v úvahu zbožnost, vzdělání, zkušenost v církevních záležitostech a jiné významné vlohy, a hovoří plynně anglicky i německy. Nemohu však zamlčet, že v onom významném městě mu vadí, že je původem Čech, a proto není tak výmluvný a nelahodí sluchu a také se jinak chová než našinci.« Biskup Reynolds z Charlestonu naopak ve svém doporučujícím dopise poznamenal, že jeho německý původ nebude některým vyhovovat, ale to že zcela vyvažuje okolnost, že umí kázat jak německy, tak francouzsky.

Když se však stal filadelfským biskupem, jak svědčí jeden svědek, nebyl jeho český původ příjemný ani německým kněžím. Jeden z nich, Josef Hamm, otevřeně prohlásil, že chtěli mít biskupem kněze své národnosti.

Přes výhrady jiných Jan Nepomucký Neumann jako muž opravdu svatý se snažil všem přizpůsobit i v řeči. Jeho původ mu nikdy nevadil ve vykonávání jeho povinností. Nikdo mu nikde nevytýká, že by se byl stranil nějaké národnosti; vyrůstal v době, kdy tato národnostní otázka ještě nebyla vyhrocena, kdežto »v našich časech mezi českým a německým národem v Čechách zuří národnostní válka«, jak ve své žádosti o blahorečení poznamenává budějovický biskup Martin Josef Říha.

Zdá se, že svou nestrannou umírněnost získal už doma. Jeho otec, jak připomíná budějovický biskup, v Čechách zdomácněl a zdůrazňoval, že mezi světci je třeba především ctít patrony místní. Proto dal také svým synům jména Jan Nepomucký a Václav a vedl je k jejich úctě. Janovi křestní kmotři - Jan a Barbora Markovi, byli, jak se zdá, Češi i jazykem. Jan se Čechům nevyhýbal, jak o tom svědčí jeho přátelství s českými kolegy, a nevyhýbal se ani jejich jazyku.

Ačkoliv byla jeho mateřským jazykem němčina, přece jako rodák z Čech si vnitřně k nim uchoval kladný postoj a za Čecha se považoval. Jeho duchovní život byl v mládí živen domácími duchovními tradicemi. Uctíval nejen české světce, ale také putoval k českým poutním Madonám ve Skočících, ve Strakonících a jinde. Proto si právem zasloužil být vřazen nejen mezi nebeské ochránce filadelfské diecéze, mezi patrony svých německy mluvících krajanů, ale také stát ochráncem své rodné budějovické diecéze a české země, jejíž světce ctíl a v níž prožil svá nejkrásnější léta přípravy na apoštolskou činnost a na niž nikdy nezapomněl a k níž se hlásil.

Šumavan

Bodrý šumavský sedlák daroval roku 1836 studentu bohosloví, který se právě chystal na cestu do Nového světa, jednu zlatku a přidal k ní radu: »Zlatku dej na lodi kapitánovi, aby se držel pěkně při břehu. Kdyby se s lodí něco stalo, nebudeš mít daleko k zemi.« Ten mladý student byl Jan Nep. Neumann, rodák z Prachatic a pozdější americký biskup ve Filadelfii. Ještě po letech si vzpomínal s úsměvem na tuto příhodu z mládí a na opatrnost onoho sedláka. Když však odcházel z domova, nebylo mu zrovna do smíchu. Neumann se moře nebál, nestrachoval se o svůj život a nechtěl kapitána přemlouvat. Musel však soustředit všechnu svou mravní a duchovní sílu, aby přemohl sám sebe a mohl opustit břeh své vlasti. Srostl s domovem. Šumava mu vtiskla provždy svou tvář do duše. Rodiče a sourozenci ho obklopovali láskou, pochopením a něhou. Před naloděním v Le Havre si poznamenává do svého deníku : »Bože, moje srdce dnes touží bez přestání po domově. Co asi dělají rodiče a sourozenci? Jak je mám rád !«

Hlas Boží je silnější než pouto krve a půdy. Hluboce věřící rodina prachatického punčocháře Filipa Neumanna, původem z Bavor, pokládala za zvláštní milost, že se její syn Jan cítil povolán ke kněžství. Gymnasium a první semestry bohosloví vystudoval Jan v Českých Budějovicích a studia dokončil v Praze. Už jako student viděl v kněžství skutečný ideál nadšené práce pro duše, a nikoliv řemeslo nebo existenční zajištění. Jeho mateřština byla němčina. Záhy se začal u svého přítele učit česky, aby se ve svém apoštolátu mohl stát opravdu všem vším.

Josefínskými poměry na pražské theologické fakultě Neumann nadšen nebyl. Po ukončení bohosloví ho čekalo další zklamání. Pro nadbytek kněžstva v budějovické diecézi Neumannův ročník nebyl vysvěcen. Prozřetelnost však připravila pro mladého apoštola jinou cestu, drsnou a úzkou, ale spolehlivou a Boží. V Budějovicích se Neumann dověděl, že američtí biskupové hledají studenty bohosloví a mladé kněze. Pochopil, že tohle je řešení jeho otázky. Vyskytly se ale hned nové potíže. Kdo však má před sebou pevný a jasný ideál, je silnější než sto jiných, kteří mají jen zájmy. Neumann žil zcela svému ideálu. Získal si souhlas rodičů a povolení budějovického biskupa, opatřil si cestovní průkaz a sehnal peníze na cestu. Překonal i své vlastní srdce, tak srostlé se šumavským krajem, s kouzlem jejích vesnic a měst, s vůní hlubokých lesů. Aby ulehčil sobě i svým tíhu rozloučení, Neumann odchází z domova časně ráno a nepozorovaně. Teprve z Budějovic píše rodičům a loučí se s nimi před cestou, která ho vede přes Štrasburk, Nancy, Paříž, Le Havre — do Nového světa.

Misionář

V Novém Yorku staříčkový biskup Dubois přijal Jana Neumanna s otevřenou náručí a s otcovským srdcem. Již po třech týdnech, dne 25. června 1836, vložil na jeho hlavu své biskupské ruce a vysvětil ho na kněze, na Božího dělníka a Kristova průkopníka. Americké tempo je skutečně příslovečné. Novokněz Neumann dva dni po svém vysvěcení jde jako misionář do pralesů v oblasti Niagarských vodopádů. Život misionáře na Divokém západě se může zdát romantický a dobrodružný. Ve skutečnosti však Neumannova misijní práce byla tvrdá, vysilující a opravdu průkopnická. V obvodu 80 km bylo třeba stmelit v křesťanské farní společenství kolonizátory přicházející z Irska, Francie, Německa, Itálie i ze slovanských zemí. Misionář Neumann vynikal dvěma vlastnostmi,

pro duchovního průkopníka nepostradatelnými: hlubokým a ve víře zakotveným nadšením, které ho přímo hnalo do apoštolátu; a měl i velmi vyspělou schopnost vidět podstatu svých úkolů, neztrácet čas a síly ve vedlejších činnostech, umět se soustředit na to, co je první, důležité a nutné. Pro mladou vznikající církev v novém rodícím se národě kostely a školy znamenají nutné opěrné body pro další duchovní růst a náboženský rozvoj, jsou páteří její organizace v apoštolátu a zárukou její síly. Roku 1839 přišel za Neumannem do niagarské misie jeho bratr Václav; brzy pak převzal místo učitele v první Neumannově farní škole.

Redemptorista

Jan Nep. Neumann se v práci nešetřil. Bez nadsázky lze říci, že dřel až do úpadu. Roku 1840 se tělesně vyčerpal tak, že musel ulehnout. Na zotavení šel k redemptoristům do Rochesteru. Tam po dlouhé úvaze a k nemalé lítosti biskupově se rozhodl vstoupit i se svým bratrem Václavem do mladé misijní řehole založené svátým Alfonsem z Liguori. K tomuto kroku nevedly Neumanna osobní zájmy, nýbrž apoštolské nadšení a přesvědčení, že mladá průbojná řehole s misijním posláním dá jeho práci na vinici Páně pevný základ a jeho apoštolským ideálům spolehlivý rámec. V řeholní rodině redemptoristické Neumann brzy zastával odpovědná a vedoucí místa.

Biskup

Úspěchy v apoštolské práci a vynikající postavení v řeholní společnosti nenarušily nikdy pevně zakotvenou skromnost a hlubokou pokoru P. Neumanna. Jeho pokojík byl vždy nejchudší v celém domě. Jeho práce nejméně nápadná a nejtěžší. Když se dověděl od baltimorského biskupa Kenricka, který se chodil k Neumannovi zpovídat, že se o něm mluví jako o kandidátu na biskupský stolec ve Filadelfii, podnikl vše, aby oddálil od sebe tuto »poctu a břemeno«. Řím měl však jiné názory o schopnostech redemptoristy z Prachatic. Nepatrný a pracovitý páter Neumann se stal biskupem tehdy hlavního města Států, Filadelfie.

Osobní nenáročnost, ukázněná věcnost, apoštolské nadšení, horoucí průkopnická oddanost věci Kristovy církve se teď opravdu rozrostly do mohutných rozměrů v osobnosti biskupa Neumanna. Filadelfští kněží pochopili hned na začátku, na čem novému biskupovi předně záleží. Nevítali ho na nádraží s vnější okázalostí, s kapelou, spolky a prapory. Přišli ho přivítat zcela prostě a udělali mu opravdu velkou radost, když na oslavu jeho příchodu postavili jednu farní školu.

Otázka katolických škol ležela vždy Neumannovi na srdci. Na první synodě amerických biskupů filadelfský biskup Neumann vyložil rázně a jasně své školské zásady, které se ukázaly pro osudy amerického katolicismu opravdu prozřetelnými. Bratřím v biskupském úřadě zdůrazňoval, že američtí katolíci nemohou a nesmějí čekat, až jim stát postaví školy. Musejí si pomoci sami a vytvořit vlastní svobodné katolické školství. Každé katolické dítě má právo na jednotnou ucelenou katolickou výchovu. Je třeba zachovat mezi školní výchovou, rodinou a životem jednotu a souvislost křesťanské víry. Rodina, farnost, kostel, liturgie, svátosti a škola, to vše tvoří jediný nedílný celek. Je úkolem katolické církve ve Spojených státech, jejích diecézích, jejích farnostech a rodinách zaručit a upevnit tuto jednotu a celistvost i ve výchově katolických dětí.

Neumann šel sám příkladem napřed. Za osm let řízení fiadelfského biskupství postavil přes sto farních škol a na osmdesát kostelů. Napsal dva katechismy, které dosáhly mnoha vydání. Založil ženskou řeholi učitelek pro farní školy. Biskup Neumann je právem pokládán za spoluzakladatele a průkopníka svobodného katolického školství v Severní Americe. Apoštolská horlivost biskupa Neumanna dýchala skutečnou katolickou; dovedla se vždy přenést přes malichernou' upjatost a omezenou úzkoprsost. Anglikánskému biskupovi zemřela dcerka. Biskup Neumann byl jeden z prvních, kdo přišli potěšit a duchovně podepřít zarmoucené rodiče. Jednou zase musel urovnávat spor o kostel mezi přistěhovalci z Anglie a Německa. Rozhodl, že kostel patří anglické skupině; ale zavázal ji, aby pomohla postavit nový kostel pro věřící německé řeči. Když mu někteří měli za zlé, že se nezastal »svých«, řekl položertem : »Já jsem z Čech.« Roku 1854-55 navštívil Řím a podíval se ovšem i do Čech. Byl hostem budějovického biskupa Jirsíka. Prachatičtí mu připravili opravdu triumfální přijetí. »Dobrý kuň padne v řemeni,« řekl kdysi Bismarck. Biskup Neumann padl uprostřed práce pro nesmrtelné duše. Strávil se skutečně jako svíce planoucí bez přestání a bez oddechu pro království Boží. Zemřel roku 1860 ve věku 49 let.

Světec

Není to náhoda, že po sto letech Neumannovo jméno žije. Jeho svatý život a jeho apoštolské moudré dílo jsou stavebními kameny katolických osad ve Spojených státech. Světcům nestačí k vyplnění jejich poslání čas; potřebují věčnost. Neumannovo srdce hoří i před trůnem Božím láskou k těm, kteří se k němu obracejí o pomoc. Dokazují to četná vyslyšení a zázračná uzdravení na přímluvu svatého Jana Nepomuka Neumanna.

Prohlášení P. N. Ferranta kněze-redeptoristy, který vedl proces blahověření i svatořečení.

Jan Nepomuk Neumann v sobě zosobňuje jak redemptoristickou apoštolskou horlivost, tak i tradiční praktickou činnost a absolutní věrnost amerických biskupů, a zároveň i staré evropské duchovní a občanské tradice, které dokázal přesadit do svého nového působiště a přivést je svou obětavostí k novému rozkvětu.

Pro Neumannovu obětavost je typický i způsob, jakým skončil svou životní pouť. Skonal 5. ledna 1860 ve Filadelfii, která byla dříve hlavním městem Spojených států, po 24-leté biskupské službě, a to na ulici, kde kráčel s vypětím sil, které mu dodávalo jeho všechny milující srdce. Tehdejší baltimorský arcibiskup Kenrick prohlásil, že takový člověk, jako Neumann, ani nemohl zemřít jinak, než na cestě, neboť celý jeho život byl vlastně nepřetržitou cestou k Bohu, kterého vždy považoval za svého Pána. Jan Nepomuk Neumann nastoupil tuto svou dlouhou cestu již v dětství. Nejprve ho vedla z jeho rodného města Prachatic, kde se narodil 28. března 1811, do budějovického semináře a odtud do Prahy, kde dovršil svou duchovní a mravní formaci. Potom 8. února 1836 uposlechl Boží hlas ve svém nitru a vydal se na mnohem delší cestu do Severní Ameriky, kde ho Bůh chtěl mít misionářem. Po 2. červnu 1836, kdy přistál na půdě Nového světa, pokračoval pak na této své cestě mílovými kroky. V krátké době se stal podjáhmem, jáhmem, knězem a misionářem v oblasti Velkých jezer. Hlásal evangelium Indiánům a přistěhovalcům, kteří

se cítili ztraceni v nekonečné americké divočině. Ale Boží hlas, jehož slova stále slyšel, byl pro něho silnější než hukot Niagarských vodopádů.

Po čtyřech letech tento hlas přerušil jeho neustálé putování z místa na místo a povolal ho k dokonalejšímu životu. Neumann neprodleně odpověděl na tuto novou Boží výzvu a zaklepal na bránu kláštera amerických redemptoristů. Řeholní sliby, které složil v Baltimore 16. ledna 1842, ještě zvýšily svatost jeho života a apoštolskou horlivost. Stal se představeným a zástupcem amerického řádového provinciála, ale kromě toho zůstal i farářem a především misionářem, budovatelem chrámů, zakladatelem kolejí a škol. Stále byl na cestách, neustále se modlil, vždy na něčem pracoval a tento jeho život byl též nepřetržitou obětí. Přitom také vzorně plnil všechny řádové stanovy. Věřil, že konečně našel své definitivní uplatnění na vinici Páně, ale Bůh k němu ještě jednou promluvil hlasem svého zástupce na zemi: papež Pius IX. ho jmenoval filadelfským biskupem.

Neumann zůstal po tomto jmenování zděšen a polekán, podobně jako Kristus na Olivetské hoře a několikrát opakoval: »Otče, je-li to možné, odejmi ode mně tento kalich.« Nakonec ale přijal kříž a pokorně se sklonil pod jeho tíží. 30. března 1852 se přestěhoval do svého nového sídla a zahájil nový apoštolát biskupa-misionáře. Stádcí, které mu bylo svěřeno, zasvětil celý svůj život. Úzkostlivě dbal na své předsevzetí, že nikdy nebude zbytečně ztrácet čas. Nepřetržitě cestoval po své rozsáhlé diecézi a každou návštěvu změnil ve velké misie pro farníky. Založil 80 nových kostelů, v každém zavedl 40 hodinovou pobožnost a téměř všude zřizoval i farní školy. Když nastoupil svou biskupskou službu, měl v celé diecézi jen dvě farní školy. Když umíral, bylo jich už přes sto a všechny se řídily podle dokonale promyšleného výchovného i hospodářského systému. Tento jeho systém se stal i kostrou a základem moderních severoamerických katolických škol. Mimoto zreformoval i velký seminář a založil malý, který byl jedním z prvních ve Spojených státech. Nezapomínal ani na kněze a sepsal stanovy pro posvěcení jejich života. Dokončil rovněž stavbu katedrálního chrámu, zřídil několik nemocnic a sirotčinců a založil kongregaci sester třetího řádu sv. Františka, které v nich měly pracovat. Jiné sestry zachránil před zánikem a dalším řeholnicím, které přišly z Evropy, pomáhal jak mohl, aby se co nejlépe přizpůsobily novému prostředí. A to všechno vykonal za pouhých sedm let a osm měsíců.

Skonal 5. ledna 1860. Uctívání filadelfského biskupa začalo vlastně již při jeho pohřbu. Severoamerický primas, arcibiskup Kenrick ho přirovnal k největším církevním pastýřům a následující generace plně sdílely tento jeho úsudek. Papež Benedikt XV. prohlásil 11. prosince 1921, že Neumannovy ctnosti víry, naděje a lásky jsou hrdinného stupně, dal ho věřícím za příklad věrného plnění svých povinností a zdůraznil, že právě tyto ctnosti daly podnět k jeho velkým dílům, prospěšným pro současnou i budoucí společnost. Roku 1960, při stém výročí jeho úmrtí, senát státu Pennsylvania mu vzdal úctu jako vynikajícímu člověku, jednomu z amerických průkopníků a zakladateli katolického školství ve Spojených státech. Nejlichotivějšího uznání se mu však dostalo od Pavla VI. který ho prohlásil 13. října 1963 za blahoslaveného za přítomnosti více než 40 kardinálů a tisíce biskupů, účastníků koncilního zasedání, a velkého množství poutníků. Nazval ho průkopníkem nové biskupské lásky, velkým vychovatelem a jedním z článků podivuhodného řetězu biskupů, kteří položili základy katolické hierarchie ve Spojených státech. Jan Nepomuk Neumann může být pro všechny křesťany dobré vůle podnětným a strhujícím vzorem bratra v Kristu, který ve světle Boží moudrosti na sobě plně uskutečnil plán, který Bůh s ním měl.

APOŠTOL PETR

/promluva Benedikta XVI. při středěční generální audienci, 17. května 2006 na náměstí sv. Petra/

Drazí bratři a sestry,

v nové sérii katechezí jsem se především snažili lépe pochopit co je Církev, jaký je Pánův záměr s touto novou rodinou. Nato jsme řekli, že Církev existuje v lidech. A viděli jsme, že Pán svěřil tuto novou skutečnost, Církev, dvanácti apoštolům. Nyní se na ně chceme po jednom podívat, abychom na lidech pochopili, co znamená žít Církví, co znamená následovat Ježíše. Začneme svatým Petrem.

Petr je po Ježíšovi nejznámější a nejcitovanější postavou novo-zákonních spisů: 154 krát je uváděn s přídomkem *Pétros* „kámen, skála“, což je řecký překlad aramejského jména *Kefa*, které mu dal sám Ježíš; což je 9 krát doloženo především v Pavlových listech; dále pak je třeba přidat často opakované jméno *Šimon* (75 krát), což je počtená forma jeho původního hebrejského jména *Simeon* (2 krát: Sk 15,14; 2 Petr 1,1). Syn Janův (srov. Jan 1,42), či v aramejském tvaru *bar-Jona*, syn Jonášův (srov. Mt 16, 17), Šimon pocházel z Betsaidy (srov. Jan 1,44), městečka východně od Galilejského moře, odkud pocházel i Filip a pochopitelně Ondřej, Šimonův bratr. Jeho řeč prozrazovala galilejský přízvuk. I on podobně jako bratr, byl rybářem: s rodinou Zebedea, otce Jakuba a Jana, provozoval malou rybářskou živnost na Genezaretském jezeře (srov. Lk 5,10). Musel proto požívat jistého ekonomického blahobytu a byl prodchnut upřímným náboženským zájmem, touhou po Bohu – přál si, aby Bůh vstoupil do světa – touhou, která jej přiměla, aby se spolu s bratrem odebral až do Judska a tam sledoval kázání Jana Křtitele (Jan 1,35-42). Byl věřícím a praktikujícím Židem, který důvěřoval činné Boží přítomnosti v dějinách svého národa, a trápilo ho, že neviděl její mocné působení v událostech, jichž byl tenkrát svědkem. Byl ženatý a jeho tchýně, kterou jednoho dne Ježíš uzdravil, žila ve městě Kafarnau, v domě, kde se zdržoval i Šimon, když v tomto městě pobýval (srov. Mt 8,14 n; Mk 1,29n; Lk 4,38n). Nedávné archeologické vykopávky umožnily, aby pod osmihrannou mozaikou malého byzantského kostelíka, spatřily světlo světa stopy starobylějšího kostelíka, v tom domě zbudovaného, jak dokazují nápisy, vzývající sv. Petra. Evangelia nás zpravují o tom, že Petr patřil mezi první čtyři učedníky Nazaretského (srov. Lk 5,1-11), k nimž se připojil pátý, podle zvyku každého rabína, mít pět učedníků (srov. Lk 5,27, povolání Leviho). Když Ježíš přejde od pěti k dvanácti učedníkům (srov. Lk 9,1-14), bude zřejmá novost jeho poslání: není pouze jedním z mnoha rabínů, ale přišel, aby shromáždil eschatologický Izrael, symbolizovaný číslem dvanáct, podle dvanácti kmenů Izraele.

Šimon vystupuje v evangeliích jako muž rozhodné a výbušné povahy; je s to prosadit své názory i za použití síly (vzpomeňme na meč v Olivové zahradě: srov. Jan 18,10n). Současně je však někdy i prostoduchý a bázlivý, ovšem čestný až k neupřímnější lítosti (srov. Mt 26,75). Evangelia nám umožňují sledovat krok za krokem jeho duchovní putování. Východiskem je povolání Ježíšem. Došlo k němu v běžném dni, zatímco se Petr věnuje své práci rybáře. Ježíš stojí u Genezaretského jezera a kolem něj se tísní zástup, aby mu naslouchal. Množství posluchačů působí jisté obtíže. Mistr vidí dvě bárky, uvázané u břehu. Požádá proto, zda by mohl usednout na tu, co patřila Šimonovi, a prosí ho, aby odrazil od břehu. Tak se Petrova bárka stala Ježíšovou katedrou. Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a spusťte sítě k lovení“. Šimon odvětil: „Mistře,

celou noc jsme se lopotili a nic jsme nechytili; ale na tvé slovo spustím sítě“ (srv. *Lk 5,1-3*). Ježíš, který byl tesařem, nebyl odborníkem na rybolov: a přece se rybář Petr svěřuje rabímu, který mu nedává odpovědi, ale vyzývá ho k důvěře. Jeho reakcí na zázračný rybolov je úžas a rozechvění: „Pane, odejdi ode mě, neboť jsem člověk hříšný!“ (*Lk 5,8*). Ježíš mu odpovídá výzvou k důvěře a k otevřenosti vůči záměru, který přesahuje všechny perspektivy: „neboj se; od nynějška budeš lovit lidi“ (*Lk 5,10*). Petr si ještě nedokázal představit, že jednoho dne přijde do Říma a stane se tu „rybářem lidí“ pro Pána. Přijímá toto překvapivé povolání, aby se nechal zapojit do tohoto velkého dobrodružství: je velkorysý, uznává své meze, ale věří v toho, který jej volá a jde za snem svého srdce. Vyslovuje své ‘ano’ – odvážné a velkodušné – a stává se Ježíšovým učedníkem.

Další významný okamžik na své duchovní pouti prožije Petr u Césareje Filipovy, kdy Ježíš položí svým učedníkům výslovnou otázku: „Za koho mě lidé pokládají?“ (*Mk 8,27*). Ježíšovi však nestačí odpověď toho, co se říká. Po tom, kdo přijal osobní nasazení se s Ním, žádá zaujetí osobního stanoviska. Proto naléhá: „A za koho mě pokládáte vy?“ (*Mk 8,29*). A Petr za všechny odpovídá: „Ty jsi Kristus“ (*tamtéž*), totiž Mesiáš. Tato Petrova odpověď, kterou mu nedalo „tělo a krev“, ale Otec, který je na nebesích (srv. *Mt 16,17*), nese v sobě jako zárodek budoucí vyznání víry Církve. Petr však ještě nechápal hluboký obsah Ježíšova mesiánského poslání, nový význam onoho slova: Mesiáš. To ukazuje krátce nato, když dává pochopit, že Mesiáš, za kterým jde ve svých snech, je velmi odlišný od skutečného Božího záměru. Tváří v tvář oznámení o utrpení se pohoršuje a protestuje, takže vzbudí Ježíšovu ostrou reakci (srv. *Mk 8,32-33*). Petr chce Mesiáše jako „božského člověka“, který naplní očekávání lidí a všem vnutí svou moc: je i našim přáním, aby Pán uplatnil svou moc a ihned proměnil svět; Ježíš se představuje jako „lidský Bůh“, Boží služebník, který převrací očekávání zástupu a dává se na cestu pokory a utrpení. To je velká alternativa, kterou se musíme stále znovu učit i my: dávat přednost svým očekáváním a pohrdat Ježíšem anebo přijmout Ježíše v pravdě jeho poslání a dát stranou příliš lidská očekávání. Petr – ve své vznětlivosti – neváhá vzít Ježíše stranou a vytýkat mu. Ježíšova odpověď však bortí všechny falešná očekávání, ale vyzývá ho k obrácení a následování: „Jdi mi z očí, satane! Neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské“ (*Mk 8,33*). Neukazuj mi svou cestu, já půjdu po té mé a ty se dej za mnou. Petr se tak učí, co skutečně znamená následovat Ježíše. Je to jeho druhé povolání, podobné tomu Abrahámovu v *Gen 22*, po onom v *Gen 12*: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi na sebe svůj kříž a následuj mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho“ (*Mk 8,34-35*). Je to náročný zákon následování: je třeba se umět zříci, je-li to nutné, celého světa, pro záchranu pravých hodnot, pro záchranu duše, pro záchranu Boží přítomnosti ve světě (srv. *Mk 8,36-37*). I když s námahou, přijímá Petr výzvu a pokračuje ve své cestě v Mistrových šlépějích. Zdá se mi, že tato různá obrácení svatého Petra i celá jeho postava jsou pro nás velkou útěchou a velkým poučením. Také my toužíme po Bohu, i my chceme být velkodušní, ale také my čekáme, že Bůh bude ve světě silný a hned promění svět podle našich představ, podle potřeb, které vidíme. Bůh volí jinou cestu. Bůh volí cestu proměny srdcí v utrpení a pokoře. I my, stejně jako Petr, se musíme stále znovu obracet. Musíme následovat Ježíše a ne jej předcházet: je to On, kdo nám ukazuje cestu. Petr nám tak říká: domníváš se, že máš recept a máš proměnit křesťanství, ale je to Pán, kdo zná cestu. Je to Pán, kdo ti říká: následuj mě! A musíme mít odvahu a pokoru jít za Ježíšem, neboť On je Cesta, Pravda a Život.

„PETR, SKÁLA NA KTERÉ KRISTUS ZALOŽIL SVOU CÍRKEV“

/promluva Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 7. června 2006 na náměstí sv. Petra/

KÓPULE BAZILIKY SV. PETRA S NÁPÍSEM: „TY JSI PETR...“.

Drazí bratři a sestry,

znovu se vrátíme ke katechezím, které jsme začali letos na jaře. V poslední z nich, před čtrnácti dny, jsem mluvil o Petrovi jako o prvním z apoštolů; dnes se chceme ještě jednou vrátit k této velké a významné postavě Církve. Když evangelista Jan vypráví o prvním setkání Ježíše s Petrem, Ondřejovým bratrem, zaznamenává zvláštní skutečnost: Ježíš „na něj pohleděl a řekl mu: Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Kéfas (to znamená Petr)“ (*Jan 1,42*). Nebylo zvykem, že by Ježíš měnil jména svým učedníkům. Odmyslíme-li pojmenování „synové hromu“, kterým za dané okolnosti označil syny Zedeovy (srv. *Mk 3,17*), ale kterého se už později neužívá, Ježíš nikdy nedal nové jméno žádnému ze svých učedníků. Učinil tak jen v případě Šimona, když ho nazval Kéfas, jménem, které pak se do řečtiny překládá *Petros*, latinsky *Petr*. Překládá se, protože nešlo pouze o jméno, ale o „poslání“, kterého se takto Petrovi od Pána dostalo. Nové jméno Petr se v evangeliích opakuje vícekrát a nakonec převáží nad původním jménem Šimon.

Tato skutečnost nabývá zvláštního významu, uvědomíme-li si, že změna jména ve Starém zákoně obvykle předcházela svěřením nějakého poslání (srv. *Gen 17,5; 32,28* násl., atd.). Z „moha náznaků totiž vyplývá Kristův záměr dát Petrovi zvláštní důležitost uprostřed sboru apoštolů: V Kafarnau jde Mistr bydlet do Petrova domu (*Mk 1,29*); když se kolem něj tísni

zástup na břehu Genezaretského jezera, Ježíš si mezi dvěma kotvícími loďkami vybírá tu, která patřila Šimonovi (Lk 5,3); když se za zvláštních okolností nechává Ježíš doprovázet pouze třemi učedníky, Petr je vždy ve skupině uváděn na prvním místě: tak tomu bylo při vzkříšení dcery Jairovy (srv. Mk 5,37; Lk 8,51), při Proměnění (srv. Mk 9,2; Mt 17,1; Lk 9,28), a konečně během agónie v Getsemanské zahradě (srv. Mk 14,33; Mt 16,37). Dále pak: na Petra se obracejí výběrčí chrámové daně a Mistr platí jen za sebe a za něj (srv. Mt 17,24-27); Petrovi jako prvnímu umývá nohy při Poslední večeři (srv. Jan 13,6) a jenom za něj se modlí, aby jeho víra neochabla a mohl v ní pak utvrzovat ostatní učedníky (srv. Lk 22,30-31).

Ostatně, sám Petr si uvědomuje toto své zvláštní postavení: je to on, kdo často mluví i jménem ostatních, když žádá o vysvětlení obtížného podobenství (Mt 15,15), anebo přesného významu přikázání (Mt 18,21) či formálního příslibu odměny (Mt 19,27). Je to především on, kdo vystupuje jménem všech a řeší jisté rozpačité situace. Například když Ježíš, zarmoucený nad tím, že zástup nepochopil řeč o „chlebě života“, se ptá: „Chcete i vy odejít?“, Petrova odpověď je rozhodná: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života“ (srv. Jan 6,67-69). Stejně rozhodné je i vyznání víry, které ještě jménem všech dává u Césareje Filipovy. Na Ježíšovu otázku: „A za koho mne pokládáte vy?“, Petr odpovídá: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“ (Mt 16,15-16). V odpověď tehdy Ježíš pronáší slavnostní prohlášení, kterým jednou provždy definuje Petrovu úlohu v Církvi: „Ty jsi Petr (Skála) a na této skále postavím svou Církev... Tobě dám klíče nebeského království, a co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi; co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi“ (Mt 16,18-19). Tři metafory, které Ježíš zmiňuje, jsou samy o sobě velmi jasné: Petr bude *skalnatým základem*, na němž spočine stavba Církve; bude mít *klíče* nebeského Království, aby otvíral či zavíral tomu, koho bude považovat za spravedlivého; konečně bude moci *svazovat* nebo *rozvazovat* ve smyslu, že bude moci ustanovit či zakázat to, co bude považovat za nezbytné pro život Církve, která je a zůstává kristovou. Je stále Církví Kristovou ne Petrovou. Tak plasticky zřejmými obrazy popisuje to, co pozdější zamyšlení označí výrazem „jurisdikční primát“.

S tímto výsadním postavením, které mínil Ježíš Petrovi udělit, se setkáváme i po zmrtvýchvstání: Ježíš pověřuje ženy, aby přinesly zprávu Petrovi, odděleně od ostatních apoštolů (srv. Mk 16,7); Magdaléna běží k němu a k Janovi, aby je informovala o tom, že je kámen od hrobu odvalen (srv. Jan 20,2) a Jan mu přenechá místo, když oba přijdou k prázdnému hrobu (srv. Jan 20,4-6); Petr bude mezi apoštoly prvním svědkem zjevení Zmrtvýchvstalého (srv. Lk 24, 34; I Kor 15,5). Tuto jeho úlohu, s rozhodností zdůrazněnou (srv. Jan 20,3-10), vyznačuje kontinuita mezi výsadním postavením, které měl ve sboru apoštolů a které bude mít nadále ve společenství, které se zrodilo s velikonočními událostmi, jak dokládá kniha Skutků apoštolů (srv. 1,15-26; 2,14-40; 3,12-26; 4,8-12; 5,11-29; 8,14-17; 10; atd.). Jeho postoj je považován za natolik významný, že se stává středem sledování ale i kritik (srv. Sk 11,1-18; Gal 2,11-14). Na tzv. Jeruzalémském sněmu zaujímá Petr řídicí funkci (srv. Sk 15 a Gal 2,1-10) a právě proto, že je svědkem pravé víry, sám Pavel mu přiznává jistý „primát“ (srv. I Kor 15,5; Gal 1,18; 2,7 násl.; atd.). Dále pak skutečnost, že řada klíčových textů vztahujících se na Petra odkazuje ke kontextu Poslední večeře, při níž Kristus uděluje Petrovi službu utvrzovat bratry (srv. Lk 22,31 ad.), ukazuje, že Církev, která vzešla z velikonoční památky slavené v eucharistii, má jeden ze svých konstitutivních prvků ve službě, svěřené Petrovi. Tento kontext Petrova primátu při Poslední večeři, ve chvíli ustanovení

Eucharistie, Pánovy Paschy, ukazuje i na poslední význam tohoto primátu: Petr musí být po všechny časy strážcem společenství s Kristem; musí vést ke společenství s Kristem; musí se starat o to, aby se síť neprotrhla a tak mohlo přetrvávat všeobecné společenství. Jedině společně můžeme být s Kristem, který je Pánem všech. Petrovou odpovědností je tak zaručovat Kristovou láskou společenství s Kristem a vést k uskutečňování této lásky v každodenním životě. Modleme se, aby Petrův primát, svěřený prostým lidem, byl vždy vykonáván v tomto původním významu, jak si přál Pán, a tak - ve svém pravém smyslu - mohl být stále více uznáván bratřími, kteří s námi ještě nejsou v plném společenství.

PAVEL Z TARSU

/promluva Benedikta XVI. při středeční generální audienci, 25. října 2006 na náměstí sv. Petra v Římě/

Drazí bratři a sestry,

skončili jsme naše úvahy o dvanácti apoštolech, které si během svého pozemského života povolal přímo sám Ježíš. Dnes si začínáme přibližovat postavy dalších významných osobností prvotní Církve. Také ony strávili svůj život pro Pána, pro evangelium a Církev. Jde o muže a také ženy, kteří – jak píše Lukáš ve *Skutcích apoštolů*, „nasadili svůj život pro našeho Pána Ježíše Krista“ (*Sk* 15, 26).

První z nich, povolán samotným Pánem, Zmrtvýchvstalým, aby se i on stal pravým apoštolem, je nepochybně *Pavel z Tarsu*. V dějinách Církve, a nejen té prvotní, se skví jako hvězda první velikosti. Svatý Jan Chryzostom ho opěvuje jako osobnost převyšující mnohé anděly i archanděly (srv. *Panegyricum* 7,3). Dante Alighieri, inspirován Lukášovým vyprávěním ve *Skutcích* (srv. 9,15), jej v *Božské komedii* označuje prostě jako „nádobu vyvolení“ (*Inf.* 2,28), což znamená: nástroj, který si předurčil Bůh. Jiní jej nazývají „třináctým apoštolem“ – a vskutku klade velký důraz na to, že je pravým apoštolem, jehož povolal Zmrtvýchvstalý -, či přímo „prvním po Jediném“. Jistě, po Ježíšovi je osobností počátků, o níž jsme nejlépe informováni. Máme totiž nejen vyprávění, které o něm zachoval Lukáš ve *Skutcích apoštolů*, ale také hrst *Listů*, psaných přímo jeho rukou a které nám bez prostředníků odhalují jeho osobnost a myšlení. Lukáš nás informuje, že jeho původní jméno bylo Šavel (srv. *Sk* 7,58; 8,1; atd.), dokonce v hebrejštině Saul (srv. *Sk* 9,14.17; 22,7.13; 26,14), jako král Saul (srv. *Sk* 13,21), a byl jedním z Židů diaspory, vzhledem k tomu, že město Tarsus se nacházelo mezi Anatolií a Sýrií. Velmi záhy odešel do Jeruzaléma, aby důkladně studoval Mojžíšův zákon u nohou velkého rabína Gamaliela (srv. *Sk* 22,3). Naučil se také hrubému ručnímu řemeslu, zhotovování stanů (srv. *Sk* 18,3), které mu následně dovolilo, aby si sám vydělával na živobytí, aniž by zatěžoval Církev (srv. *Sk* 20,34; *1Kor* 4,12; *2Kor* 12,13-14).

Rozhodujícím pro něj bylo poznání společenství těch, kteří se prohlašovali za Ježíšovi učedníky. Od nich se dověděl o nové víře, - nové „cestě“, jak říkával – která se soustřeďovala nejen na Boží zákon, ale spíše na osobu ukřižovaného a vzkříšeného Ježíše, s nímž bylo nyní spjata odpuštění hříchů. Jako horlivý Žid pokládal toto učení za nepřijatelné, ba dokonce pohoršlivé, a proto vnímal jako svou povinnost pronásledovat Kristovy stoupence i mimo Jeruzalém. Bylo to právě na cestě do Damašku, na počátku 30. let, kdy Šavel byl podle svých slov „uchvácen Kristem“ (*Fil* 3,12). Zatímco Lukáš vypráví

o události se spoustou podrobností – jak se ho dotklo světlo Zmrtvýchvstalého a od základů proměnilo celý jeho život – on sám jde ve svých Listech přímo k podstatě a mluví nejen o vidění (srv. *1Kor 9,1*), nýbrž o osvětlení (srv. *2Kor 4,6*) a především o zjevení a povolání v setkání se Zmrtvýchvstalým (srv. *Gal 1,15-16*). Výslovně se totiž označuje za „apoštola skrze povolání“ (srv. *Řím 1,1; 1Kor 1,1*) či „apoštola z Boží vůle“ (*2Kor 1,1; Ef 1,1; Kol 1,1*), jakoby chtěl zdůraznit, že jeho obrácení nebylo výsledkem vývoje myšlení, úvah, nýbrž plodem Božího zásahu, nepředvídatelné Boží milosti. Od této chvíle vše, co mělo předtím pro něj cenu se paradoxně stává podle jeho slov ztrátou a brakem (srv. *Fil 3,7-10*). Od toho okamžiku byly všechny jeho síly dány do bezvýhradné služby Ježíši Kristu a jeho evangeliu. Nyní bude jeho život životem apoštola, který touží „stát se pro všechny vším“ (*1Kor 9,22*), a to bezvýhradně.

Odtud pro nás vyvěrá velmi důležité ponaučení: to, na čem záleží, je postavit do středu svého života Ježíše Krista, aby tak náš život byl poznamenán setkáním, společenstvím s Kristem a jeho Slovem. V jeho světle se i každá jiná hodnota obnovuje a očišťuje od eventuálního odpadu.

Další zásadní lekcí, kterou Pavel předkládá, je univerzální ráz, jímž se vyznačuje jeho apoštolát.

Palčivě si uvědomoval problém přístupu pohanů k Bohu, který v ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Ježíšovi nabízí spásu všem lidem bez výjimky, a proto se sám oddal tomu, aby uvedl ve známost toto evangelium, doslova „radostnou zvěst“, totiž hlásání milosti určené ke smíření člověka s Bohem, se sebou samým a s druhými. Od prvního okamžiku pochopil, že jde o skutečnost, která se netýká pouze židů nebo jisté skupiny lidí, nýbrž že má všeobecnou hodnotu, že týká se všech, protože Bůh je Bohem všech. Východiskem jeho cest byla církev v syrské Antiochii, kde se poprvé hlásalo evangelium Řekům a kde se také poprvé začalo užívat jméno „křesťané“ (srv. *Sk 11, 20.26*), totiž věřící v Krista. Odtud zamířil nejprve na Kypr a pak vícekrát do krajů Malé Asie (Pisídie, Lykaonie, Galácie), pak do evropských krajů (Makedonie, Řecka). Z významnějších měst pak Efez, Filipy, Soluň, Korint, aniž bychom opomněli Bereu, Athény a Milét.

V Pavlově apoštolátu nechyběly obtíže, kterým čelil s odvahou z lásky ke Kristu. Sám vzpomíná, jak působil: „lopotil jsem se mnohem více...dostal jsem se do žaláře častěji...týrání jsem zakusil nad veškerou míru...často v nebezpečí smrti...: třikrát jsem byl bit pruty, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem ztroskotal...často v nebezpečích na řekách a na cestách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích ve městě, v nebezpečích na poušti, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry; k tomu vyčerpávající práce, mnohé bezesné noci, hlad a žízeň, časté posty, zima a chatrné oblečení. A nad to všechno každodenní nával ke mně, starost o všechny církevní obce“ (*2Kor 11, 28-28*). Z jednoho úryvku v Listu Římanům (srv. 15, 24-28) vysvítá záměr vypravit se až do Španělska, na nejzašší západ, aby všude hlásal evangelium až po hranice tehdy známého světa. Jak neobdivovat takového muže? Jak neděkovat Pánu, že nám dal apoštola takové velikosti? Je jasné, že by nemohl čelit tak obtížným a mnohdy tak beznadějným situacím, kdyby tu nebyl důvod absolutní hodnoty, před nímž nelze žádnou mez považovat za nepřekročitelnou. Pro Pavla, jak víme, je tímto důvodem Ježíš Kristus, o němž píše: „Kristova láska nás nutí..., aby ti, kdo žijí, už nežili sami sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých“ (*2Kor 5, 14-15*) pro nás, pro všechny.

Apoštol vskutku vydá nejvyšší svědectví krve za císaře Nerona tady v Římě, kde uchováváme a uctíváme jeho ostatky. Takto o něm píše Klement Římský, můj předchůdce na tomto apoštolském stolci v posledních letech 1. století: „Kvůli žárlivosti a nesvornosti nám Pavel musel ukázat, jak se dosáhne věnce trpělivosti... Potom, co celému světu hlásal spravedlnosti, a dospěl až k nejzažším končinám západu, podstoupil mučednictví před vladaři; tak odešel z tohoto světa, dosáhl svatého místa a stal se tak největším vzorem vytrvalosti“ (*Korint'anům 5*). Ať nám Pán pomáhá uvádět do života výzvu, kterou nám apoštol zanechal ve svých listech: „Napodobujte mne jako já Krista“ (*1 Kor 11, 1*).

ÚSTŘEDNÍ POSTAVENÍ JEŽÍŠE KRISTA U SVATÉHO PAVLA

/promluva Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 7. listopadu 2006 na náměstí sv. Petra/

Drazí bratři a sestry,

v minulé katechezi, před dvěma týdny, jsem se snažil načrtnout podstatné rysy životopisu apoštola Pavla. Viděli jsme, jak setkání s Kristem na cestě do Damašku způsobilo v jeho životě doslova revoluční obrat. Kristus se stal důvodem jeho existence a nejhlubším motivem celé jeho apoštolské práce. V Pavlových listech se po jménu Bůh, které se objevuje více než 500krát, vyskytuje jméno Kristus (380krát). Je tedy důležité, abychom si povšimli nakolik až může Ježíš Kristus zasáhnout do života člověka a tedy i do našeho vlastního života.

Díváme-li se na Pavla, mohli bychom formulovat zásadní otázku takto: jak vlastně dochází k setkání lidské bytosti s Kristem? A v čem spočívá vztah, který je od něho odvozen? Odpověď daná Pavlem může být pochopena ve dvou fázích. Za prvé, Pavel nám pomáhá pochopit absolutně základní a nezastupitelnou hodnotu víry. Píše o tom v *Listu Římanům*: „Jsme totiž přesvědčeni, že člověk je ospravedlňován skrze víru, beze skutků předepsaných Zákonem (Mojžíšovým)“ (3,28). A stejně tak v *listu Galat'anům*: „Víme, že člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon. Z toho důvodu jsme přijali víru v Ježíše Krista. Tak jsme byli uznáni za spravedlivé proto, že jsme uvěřili v Krista, ne proto, že jsme dělali skutky Zákona“ (2,16). „Být ospravedlněn“ znamená být učiněn spravedlivým, to znamená být přijat milosrdnou spravedlností Boží, a vstoupit do společenství s Ním, a v důsledku toho pak navázat mnohem autentičtější vztahy se všemi našimi bratry: toto vše na základě úplného odpuštění našich hříchů. Pavel tedy říká se vší pronikavostí, že tato podmínka života nezávisí na našich eventuálních dobrých skutcích, ale na čiré milosti Boží: „Z jeho milosti docházíme ospravedlnění zdarma, protože nás vykoupil Ježíš Kristus“ (*Řím 3,24*).

Těmito slovy svatý Pavel vyjadřuje zásadní obsah své konverze, nový směr svého života vycházející z jeho setkání se Vzkříšeným Kristem. Pavel nebyl před konverzí člověk vzdálený Bohu a jeho Zákonu. Naopak, zachovával Zákon a to s věrností hraničící s fanatismem. Ve světle setkání s Kristem však pochopil, že se tím snažil budovat jen sám sebe, svou vlastní spravedlnost a že s celou svou spravedlností žil jenom sám pro sebe. Pochopil že nový směr jeho života byl absolutně nutný. A tento nový směr nacházíme vyjádřen v jeho slovech: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. Avšak tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval“ (*Gal 2,20*). Pavel tedy

už nežije pro sebe, pro svou vlastní spravedlnost. Žije pro Krista a s Kristem: tím že se dává a nesnaží se už budovat sám sebe. To je nová spravedlnost, nový směr, který nám dává Pán a který nám dává víra. Před Kristovým křížem, který je krajním výrazem jeho sebedarování, neexistuje nikdo, kdo by se mohl chlubit sám sebou, svou spravedlností, kterou si sám pro sebe udělal! Jinde Pavel vyjadřuje tuto myšlenku poukazem na Jeremiáše a píše: „Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu“ (1 Kor 1,31, Jer 9,22); anebo: „Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu“ (Gal 6,14).

Přemýšlením o tom, co znamená ospravedlnění ne pro skutky, ale z víry, jsme tak dospěli ke druhé složce křesťanské identity, kterou svým vlastním životem popsal svatý Pavel. Křesťanská totožnost se skládá právě z těchto dvou složek: nehledat sebe, ale přijmout Krista a darovat se s Kristem; osobně se podílet na životě Krista samého, ponořit se do Něho a sdílet s ním jak jeho život, tak jeho smrt. Svatý Pavel to píše v *listu Římanům*: „Byli jsme křtem ponořeni do jeho smrti... byli jsme spolu s ním pohřbeni... srostli jsme s ním... Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem“ (Řím 6, 3.4.5..11). Právě tento poslední výraz je příznačný: Pavlovi totiž nestačí říci, že křesťané jsou pokřtěni či věřící; pro Pavla je stejně důležité říci, že jsou „spojeni s Kristem Ježíšem“ (srv. také Řím 8, 1.2.39; 16,3.7.10; 1 Kor 1,2.3, atd.). Jindy to obrací a píše, že „ve vás je Kristus“ (Řím 8,10; 2 Kor 13,5) nebo „ve mně“ (Gal 2,20). Toto vzájemné pronikání Krista a křesťana je pro Pavlovo učení charakteristické a dovršuje jeho pojednání o víře. Víra, ačkoli nás vnitřně spojuje s Kristem, zdůrazňuje rozdíl mezi námi a Ním. Podle Pavla má život křesťana jen jednu složku, kterou bychom mohli nazvat „mystickou“, poněvadž prostředkuje mezi námi a Kristem a mezi Kristem a námi. V tomto smyslu Apoštol dochází dokonce k tomu, že označuje naše utrpení za „Kristovo utrpení“ (2 Kor 1,5), takže „stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle“ (2 Kor 4,10).

To vše musíme vnést do našeho každodenního života a následovat příklad Pavla, který z tohoto velkého duchovního rozletu neustále žil. Z jedné strany se víra musí uchovávat v neustálém postoji pokory před Bohem, ba dokonce v postoji adorace a chvály. To čím jakožto křesťané jsme, dlužíme pouze Jemu a jeho milosti. A poněvadž nic a nikdo nemůže zaujmout jeho místo, je zapotřebí, abychom ničemu a nikomu jinému nevzdávali tu čest, kterou vzdáváme Jemu. Žádný idol nesmí znečistit náš duchovní svět, jinak totiž namísto toho, abychom se těšili ze získané svobody, upadli bychom do pokořujícího otroctví. Z druhé strany, naše radikální příslušnost ke Kristu a skutečnost, že jsme „v Něm“, nás má naplňovat postojem naprosté důvěry a nezměrné radosti. Nakonec totiž musíme se svatým Pavlem zvolat: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím 8,31). A odpovědí je: nic a nikdo „nás nebude moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8,39). Náš křesťanský život se tedy zakládá na skále, která je stabilnější a bezpečnější než si lze představit. A z ní čerpáme všechnu svou energii jak píše Apoštol: „Všechno mohu v tom, který mi dává sílu“ (Flp 4,13).

Stavme proto naši existenci s jejími radostmi a jejími bolestmi podpořeni těmito velkými city, které nám Pavel nabízí. Zakusíme-li je, budeme moci pochopit, jak pravdivé je to, co píše sám Apoštol: „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že on má dost moci, aby mi ochránil to, co mi svěřil, až do onoho dne“ (2 Tim 1,12), to znamená až do toho posledního dne našeho setkání s Kristem Soudcem, Spasitelem světa i Spasitelem naším.

PAVEL – DUCH V NAŠICH SRDCÍCH

/promluva Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 15. listopadu 2006 na náměstí sv. Petra/

Drazí bratři a sestry,

dnes se, stejně jako ve dvou předcházejících katechezích, vrátíme ke svatému Pavlovi a jeho myšlení. Stojíme tváří v tvář gigantovi nejen na poli konkrétního apoštolátu, ale také na poli mimořádně hluboké a podnětné teologické nauky. Po minulém rozjímání o tom, co Pavel napsal o ústředním postavení, jež zaujímá Ježíš Kristus v našem životě z víry, podíváme se dnes na to, co říká o Duchu Svatém a jeho přítomnosti v nás, poněvadž také zde nás apoštol učí něco velmi důležitého.

Známe, co říká svatý Lukáš o Duchu Svatém ve *Skutcích apoštolů*, když popisuje událost Seslání Ducha Svatého. Duch letnic s sebou přináší mocnou pobídku k přijetí misijního poslání ve svědectví Evangelium na cestách světem. *Skutky apoštolů* opravdu vyprávějí o celé řadě misijních cest uskutečněných apoštolů. Nejprve v Samařsku, pak na celém pobřeží Palestiny a potom v Sýrii. Vyprávějí zejména o třech velkých misijních cestách, které podnikl Pavel, jak už jsem řekl během setkání minulou středu. Svatý Pavel však ve svých Listech mluví o Duchu také z jiného hlediska. Nezůstává u popisu pouze dynamické a akční dimenze třetí Osoby Nejsvětější Trojice, ale analyzuje také její přítomnost v životě křesťana, jehož identitu charakterizuje. Řeceno jinými slovy: Pavel přemýšlí o Duchu a vysvětluje jeho vliv nejen na křesťanovo jednání, ale také na jeho bytí. Je to právě Pavel, který nám říká, že Duch Boží přebývá v nás (srv. *Řím* 8,9; *1 Kor* 3,16) a že „Bůh nám poslal do srdce Ducha svého Syna“ (*Gal* 4,6). Podle Pavla je to tedy Duch, kdo nás poznamenává až do osobní hloubky našeho nitra. V této souvislosti několik jeho příznačných slov: „Zákon Ducha, který dává život v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti... Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: »Abba, Otče!«“ (*Řím* 8,2.15), protože jsme děti, můžeme říci „Otče“ Bohu. Je tedy dobře patrné, že křesťan ještě před tím než jedná, má již svou bohatou a plodnou niternost, kterou dostal ve svátostech Křtu a Břimování; niternost, která ho staví do objektivního a originálního synovského vztahu k Bohu. To je naše velká důstojnost: že nejsme jenom obrazem, ale dětmi Božími. To je pozvání k životu tohoto našeho synovství, abychom si stále více uvědomovali, že jsme adoptivními dětmi ve velké Boží rodině. Je to pozvání přeměnit tento objektivní dar na subjektivní skutečnost, určující naše myšlení, naše jednání, naše bytí. Bůh nás považuje za své děti a pozvedá nás k podobné, ač ne stejné důstojnosti, jakou je ta, kterou má samotný Ježíš, jediný pravý Syn v plném smyslu. V něm je nám dáno či vráceno synovství a důvěřivá svoboda ve vztahu k Otci. Objevujeme tak, že pro křesťana Duch není jenom „Duchem Božím“, jak se normálně říká ve Starém Zákoně a vyskytuje se nadále i v křesťanském slovníku (srv. *Gn* 41,38; *Ex* 31,3; *1 Kor* 2,11.12; *Flp* 3,3; atd.). A není ani jen „Duch Svatý“ vzato všeobecně, jak to vyjadřuje Starý Zákon (srv. *Iz* 63,10.11; *Ž* 51,13) i samotný Judaismus ve svých (rabínských, Qumránských) spisech. Ke zvláštnosti křesťanské víry patří totiž vyznání originálního sdílení tohoto Ducha Vzkříšeným Pánem, který se tak stal „oživujícím Duchem“ (*1 Kor* 15,45). Právě proto svatý Pavel mluví přímo o „Kristově Duchu“ (*Řím* 8,9), „Duchu Syna“ (*Gal* 4,6) nebo „Duchu Ježíše Krista“ (*Flp* 1,19). Je to jakoby se chtělo říci, že nejen Bůh Otec je viditelný v Synu (srv. *Jan* 14,9), ale také Duch Boží se vyjadřuje v životě a jednání ukřižovaného a vzkříšeného Pána!

Pavel nás učí i další důležité věci: říká, že neexistuje pravá modlitba bez přítomnosti Ducha v nás. Piše totiž: „Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a (Bůh), který zkoumá srdce ví, co Duch žádá, a že jeho přimluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí“ (*Řím 8,26-27*). Je to jako bychom řekli, že Duch Svatý, to znamená Duch Otce i Syna, je nyní jako duše naší duše, nejtajnější část našeho bytí, odkud nepřetržitě vystupuje k Bohu proud modlitby, jejíž slova ani neznáme. Duch v nás totiž stále bdí, doplňuje naše nedostatky a nabízí Otci naše klanění spolu s našimi nejhlubšími touhami. Vyžaduje to přirozeně stupeň značného životního společenství s Duchem. Je to pozvání ke stále větší vnímavosti a pozornosti k této přítomnosti Ducha v nás, aby byla přeměněna v modlitbu, aby tato přítomnost byla vnímána a naučili jsme se tak modlit, mluvit s Otcem jako synové v Duchu Svatém. Je zde také další typický aspekt Ducha, o kterém nás učí sv.Pavel: je to jeho spojení s láskou. Apoštol totiž piše: „Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha Svatého, který nám byl dán“ (*Řím 5,5*). Ve své encyklice *Deus caritas est* jsem citoval velmi výmluvný výrok sv. Augustina: „Když vidíš lásku, vidíš Trojici“ (č.19), který pak sám vysvětluje: „Duch je totiž tou vnitřní silou, která uvádí srdce věřících do harmonie se srdcem Kristovým a která věřící uschopňuje k tomu, aby milovali bratry tak, jak je miloval On“ (*ibid.*). Duch nás uvádí do samotného rytmu božského života, kterým je život lásky, a činí nás osobně účastnými na vztazích mezi Otcem a Synem. Není bez významu, že Pavel, když vypočítává různé složky plodů Ducha, klade na první místo lásku: „Ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, atd.“ (*Gal 5,22*). A poněvadž láska už ze své definice sjednocuje, znamená to především, že Duch je tvůrcem společenství uvnitř křesťanského společenství, jak říkáme na začátku mše svaté právě pavlovským výrazem: „...společenství Ducha Svatého (to znamená společenství, které On vytváří) ať je s vámi se všemi“ (*2 Kor 13,13*). Z druhé strany je také pravda, že nás Duch pobízí navazovat vztahy lásky se všemi lidmi, takže, milujeme-li, dáváme prostor Duchu a dovolujeme mu vyjádřit se v plnosti. Tím se stává srozumitelným, proč Pavel na téže stránce Listu Římanům spojuje tyto dvě pobídky: „Duchem buďte horliví“ a „Nikomu neodplácejte zlým za zlé“ (*Řím 12,11.17*).

A závěrem: Duch podle svatého Pavla je velkodušná zástava, kterou nám daroval v předstihu sám Bůh a zároveň záruka našeho budoucího dědictví (srv. *2 Kor 1,22; 5,5; Ef 1,13-14*). Naučme se tak od Pavla, že jednání Ducha orientuje náš život k velkým hodnotám lásky, radosti, společenství a naděje. Je na nás, abychom s tím každý den činili zkušenost následováním niterných nabídek Ducha za pomoci osvětleného rozlišování pod apoštolovým vedením.

PAVEL – ŽIVOT V CÍRKVI

/promluva Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 22. listopadu 2006 na náměstí sv. Petra/
Drazí bratři a sestry,

dnes dokončíme naše setkání s apoštolem Pavlem, kterému věnujeme poslední zamyšlení. Nemůžeme se s ním totiž rozloučit, aniž bychom vzali do úvahy jednu z rozhodujících složek jeho činnosti a jedno z nejdůležitějších témat jeho myšlení: skutečnost Církve. Musíme především konstatovat, že k jeho prvnímu kontaktu s Ježíšovou osobou došlo prostřednictvím svědectví Jeruzalémského křesťanského

společenství. Byl to kontakt bouřlivý. Poznal novou skupinu věřících a okamžitě se stal jejich hrdým pronásledovatelem. Sám to přiznává více než třikrát v různých svých *Listech*: „Pronásledoval jsem Boží Církev“, píše (1 Kor 15,9; Gal 1,13; Flp 3,16), aby toto své jednání podal jako takřka největší zločin.

Rozhodující bylo jistě to, co se stalo na cestě do Damašku, ale ve skutečnosti to nebylo první setkání s Ježíšem. *Skutky apoštolů* zmiňují jeho přítomnost během kamenování Štěpána (7,58) a to, že jáhnovu popravu schvaloval (8,1). To nám umožňuje učinit první důležitý postřeh: k přijetí či odmítnutí Ježíše dochází normálně prostřednictvím věřícího společenství. Je to pravda do té míry, že dokonce i zprávy o Ježíšovi podávané antickými pohanskými autory jako Suetonius, Tacitus, Plinius ml. nejsou plodem přímého zájmu o osobu Ježíše, ale pocházejí z kontaktu se skupinou těch, kteří v Něho věří. Život Církve je tedy tím, co vzbuzuje zájem nebo alespoň otázku po Ježíšovi, to znamená, že k Ježíši se jde normálně prostřednictvím Církve!

V jistém smyslu k tomu došlo, jak jsme řekli, také u Pavla, který potkal dříve Církev než Ježíše. Tento kontakt byl ale v jeho případě kontraproduktivní. Nevyvolal přijetí, ale násilné odmítání. Pavlovo přijetí Církve se uskutečnilo díky přímému zásahu Krista, který se mu zjevil na cestě do Damašku, ztotožnil se s Církví a dal mu pochopit, že pronásledování Církve bylo pronásledováním Jeho, Pána. Vzkříšený totiž Pavlovi – pronásledovateli Církve - řekl: „Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?“ (Sk 9,4). Pronásledováním Církve, pronásledoval Krista. Pavel se tedy obrátil zároveň ke Kristu a k Církvi. Z toho se rozumí, proč byla pak Církev tolik přítomna v jeho myšlenkách, v srdci a v Pavlově konání. Byl to za prvé on, kdo doslova založil mnoho církví v různých městech, kam se vydal evangelizovat. Když mluví o své „starosti o všechny církevní obce“ (2 Kor 11,28), myslí na různá křesťanská společenství vzniklá v Galácii, Jónii, Makedonii a Acháji. Některé z těchto Církví mu působily i starosti a nelibost jako tomu bylo např. v Galatské církvi, která se „uchýlila k jinému evangeliu“ (Gal 1,6), proti čemuž se pak velice rozhodně postaví. Přece se však cítil spojen se společenstvími, která založil, způsobem nikoli chladným a byrokratickým, nýbrž vroucím a intenzivním. Takto například definuje Filipany: „moji bratři milovaní a vytoužení, moje radosti a koruno“(4,1). Jindy přirovnává různé komunity k doporučujícímu listu svého druhu: „Naším listem jste vy! Máme ho vepsaný do srdce, všichni lidé ho znají a mohou číst“ (2 Kor 3,2). A potom zase ve vztahu k nim ukazuje opravdový cit ve vlastním smyslu, a to nejen otcovský, ba dokonce mateřský, když se obrací ke svým adresátům a povzbuzuje je: „Moje děti, znovu vás bolestně rodím, dokud nenabudete podoby Kristovy“ (Gal 4,19; srv. též 1 Kor 4,14-15; 1 Sol 2,7-8).

Ve svých *listech* nám Pavel ilustruje také svou nauku o Církvi jako takové. Dobře známá je tak jeho původní definice Církve jako „Kristova těla“, kterou nenacházíme u jiných křesťanských autorů 1. století (srv. 1 Kor 12,27; Ef 4,12; 5,30; Kol 1,24). Nejhlubší kořen tohoto překvapivého označení Církve nacházíme ve Svátosti Kristova Těla. Svätý Pavel říká: „Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho“ (1 Kor 10,17). V samotné Eucharistii nám Kristus dává svoje Tělo a činí nás svým Tělem. V tomto smyslu svätý Pavel říká Galat'anům: „všichni jste jeden v Kristu Ježíši“ (Gal 3,28). Tím vším nám Pavel dává pochopit, že existuje nejen příslušnost Církve ke Kristu, ale také určitá forma zrovnoprávnění a ztotožnění Církve s Kristem samotným. Odtud tedy plyne velikost a vznešenost Církve, to je nás všech, kteří jsme její součástí: existujeme jako údy Krista, jako takříkajíc prodloužení jeho osobní přítomnosti ve světě. A z toho vyplývá

přirozeně naše povinnost žít skutečně ve shodě s Kristem. Odtud plyne i Pavlovo povzbuzování ohledně různých charismat, která oživují a strukturují křesťanské společnosti. Všechna jsou převeditelná na jediný zdroj, kterým je Duch Otce a Syna, a je dobře známo, že v Církvi není nikdo, komu by byl odepřen, poněvadž – jak píše apoštol – „ty projevy Ducha jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný“ (1 Kor 12,7). Důležité je však, aby spolu všechna charismata spolupracovala na budování společnosti a nestala se naopak důvodem k roztržkám. V této souvislosti si Pavel klade rétorickou otázku: „Je Kristus rozdělen?“ (1 Kor 1,13). Dobře ví a učí nás, že je nezbytné „zachovávat jednotu ve smýšlení spojení poutem pokoje. Jen jedno je (ono tajemné) tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jsme byli povoláni“ (Ef 4,3-4).

Zdůraznit požadavek jednoty, samozřejmě, neznamena tvrdit, že se církevní život musí jednotvárně či monotónně řídit jediným způsobem jednání. Na jiném místě Pavel učí „nezhášejte oheň Ducha“ (1 Sol 5,19), to znamená dávat velkodušně prostor nepředvídatelnému dynamismu charismatických projevů Ducha, jež je stále novým zdrojem energie a vitality. Existuje-li však kritérium, na které Pavel klade velký důraz, pak je to duchovní užitek: „všechno musí sloužit duchovnímu užitku“ (1 Kor 14,26). Všechno se musí sbíhat v úhledném budování církevní tkáně nejen bez ustrnutí, ale také bez úniků a bez roztržek. Je tu také pavlovský list, který prezentuje Církev jako Kristovu nevěstu (srv. Ef 5,21-33). Tím dochází k převzetí starobylé prorocké metafory, která viděla v Izraelském lidu nevěstu Boží smlouvy (srv. Oz 2,4.21; Iz 54,5-8): tolik tedy ke zdůraznění intimity vztahů mezi Kristem a jeho Církví, ať už v tom smyslu, že je cílem nejněžnější lásky svého Pána anebo v tom, že láska musí být oboustranná a že tudíž i my jakožto údy Církve musíme ve vztahu k Němu projevovat vroucí věrnost.

Nakonec jde tedy o vztah společnosti: to takříkajíc *vertikální* mezi Ježíšem Kristem a námi všemi, ale také to *horizontální* mezi těmi, kteří se ve světě vyznačují tím, že „vzývají jméno Pána Ježíše Krista“ (1 Kor 1,2). Toto je naše definice: jsme součástí těch, kteří vzývají jméno Pána Ježíše Krista. Lze proto dobře porozumět tomu, jak žádoucí je uskutečnění toho, co sám Pavel vyjadřuje v přání Korint'ánům: „Jestliže budou všichni promlouvat z vnuknutí a vejde tam někdo nevěřící nebo nezasvěcený, všichni ho budou napomínat, všichni o něm budou pronášet úsudek, jeho nejvnitřnější tajnosti vyjdou najevo – a tak on padne na kolena, bude se klanět Bohu a prohlásí: Skutečně, s vámi je Bůh!“ (1 Kor 14,24-25). Taková by měla být naše liturgická setkání, aby nekřesťan, který vejde do našeho shromáždění, mohl nakonec říci: „Skutečně, s vámi je Bůh“. Modleme se, aby tomu tak bylo ve společnosti s Kristem a ve společnosti mezi námi.

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (4. 6. 2023)

PUSTIMĚŘ: 5.300,-Kč; **DRYSICE:** 3.800,-Kč; **PODIVICE:** 1.200,-Kč; **TOPOLANY:** 940,-Kč
Pán Bůh zaplat' vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti!

Zakončení Roku sv. Pavla

(homílie Benedikta XVI. v bazilice sv. Pavla za hradbami při I. nešporách slavnosti sv. Petra a Pavla, za účasti poutníků Roku sv. Pavla, 28. června 2009)

Páni kardinálové, vážení bratři v biskupské a kněžské službě, ctění členové delegace ekumenického patriarchátu, drazí bratři a sestry,

každého co nejsrdečněji zdravím. Zejména kardinála arcipresbytera této baziliky a jeho spolupracovníky, zdravím opata a mnišskou benediktinskou komunitu; zdravím také delegaci ekumenického patriarchátu z Konstantinopole. Rok připomínky narození svatého Pavla se dnes končí. Shromáždili jsme se u hrobu apoštola, jehož sarkofág, uchovávaný pod papežským oltářem, byl nedávno podroben pozorné vědecké analýze: do sarkofágu, který během tolika staletí nebyl nikdy otevřen, byl učiněn malý otvor, aby tam bylo možné zavést speciální sondu, jejímž prostřednictvím byly odhaleny stopy vzácné lněné purpurové tkaniny, lemované zlatem a tkaninou modré barvy se lněnými vlákny. Byla zjištěna přítomnost velkých zrn rudého kadidla z proteinových a vápencovitých látek. Kromě toho maličké kostní fragmenty, které podrobili radiokarbonové zkoušce vědci neznali jejich původu, kteří došli k tomu, že patřily osobě z doby I. či II. století. To se zdá potvrzovat jednomyslnou a nikdy nevyvracenou tradici, že jde o ostatky apoštola Pavla. To vše naplňuje naši duši hlubokým pohnutím. Mnoho lidí během těchto měsíců, sledovalo cesty apoštola – zevnější a ještě více ty vnitřní - kterými prošel během svého života: cesta do Damašku vedoucí na setkání se Zmrtvýchvstalým; cesty středomořím, kterými procházel s pochodní evangelia, setkává se s odporem i přijetím, až k

mučednictví, díky němuž patří navždy k římské církvi. Jí také adresoval svůj nejdelší a nejdůležitější list. Rok svatého Pavla se končí, ale být osvěcováni a proměňováni spolu s Pavlem, - a s ním a díky němu poznávat Ježíše a jako on být osvěcováni a proměňováni evangeliem – to bude vždycky součástí křesťanské existence. A vždycky i mimo okruh věřících zůstane také učitelem národů, který nese poselství Zmrtvýchvstalého všem lidem, protože Kristus je všechny poznal a miluje; byl usmrcen a vstal z mrtvých pro ně všechny. Chceme mu naslouchat také nyní, kdy zahajujeme slavnost dvou apoštolů, vzájemně spojených těsným poutem.

Součástí struktury Pavlových listů je to, že – vždycky ve vztahu k místu a zvláštní situaci - vysvětluje především tajemství Krista, učí nás víře. Potom v druhé části následuje aplikace na náš život: co vyplývá z naší víry? Jak utváří naši každodenní situaci? V *listu Římanům* začíná tato druhá část začíná 12. kapitolou, v jejichž prvních dvou verších apoštol shrnuje podstatné jádro křesťanského života. Co v této pasáži říká svatý Pavel nám? Nejprve jako základní věc prohlašuje, že s Kristem začal nový způsob uctívání Boha, nová bohoslužba. Ta spočívá v tom, že živý člověk sám se stává adorací, „obětí“ ve svém vlastním těle. Bohu už neobětuje nějaké věci. Samotná naše existence se má stát chválou Boha. Ale jak k tomu dojde? Ve druhém verši je nám dána odpověď: Nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží...“ (12,2). Dvěmi rozhodujícími slovy tohoto verše je „změňte se“ a „obnovte“. Musíme se stát novými lidmi, proměněnými na nový způsob existence. Svět stále hledá novost, protože je právem nespokojen s konkrétní realitou. Pavel nám říká: svět nemůže být obnoven bez nových lidí. Jedině budou-li noví lidé, bude i nový svět, svět obnovený a lepší. Na počátku je obnova člověka. Platí to pro každého jednotlivce. Jedině staneme-li se novými, stane se novým svět. To také znamená, že nestačí přizpůsobit se aktuální situaci. Apoštol nás vybízí k non konformismu. V našem listě se praví: nepodřizujte se schématu aktuální doby. Vrátime k tomuto bodu až budeme přemýšlet o druhém textu, o kterém chci dnes spolu s vámi rozjímat. Apoštolovo „Ne“ je jasné, a také přesvědčivé pro kohokoli, kdo pozoruje „schémata“ našeho světa. Jak se však obnovit? Jak to učinit? Jsme toho opravdu schopni? Slovem obnovit Pavel naráží na vlastní konverzi, na své setkání se vzkříšeným Kristem, setkání, o kterém ve *druhém listu Korintánům* říká: „Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pomínulo, nové nastoupilo“ (5,17). Pro něho bylo toto setkání s Kristem natolik otfásající, že o tom říká: „Umřel jsem“ (*Gal 2,19*; srov. *Řím 6*). Stal se novým, jiným, protože už nežije pro sebe a sám sebou, ale pro Krista a v Něm. Během let však také viděl, že tento proces obnovy a změny trvá celý život. Obnovujeme se, pokud se necháváme uchopit a zformovat novým Člověkem Ježíšem Kristem. On je po výtce Člověk nový. V Něm se nová lidská existence stala realitou a my se můžeme opravdu obnovit, pokud se odevzdáme do jeho rukou a od Něho se necháme utvářet.

Pavel činí tento proces „přetavení“ zřetelnějším, když říká, že se stáváme novými proměnou našeho způsobu myšlení. Tím, co bylo přeloženo jako smýšlení, je řecký výraz *nous*. Je to komplikované slovo. Lze jej přeložit jako „duch“, „cítění“, „rozum“ anebo právě „smýšlení“. Naš rozum se musí obnovit. To nás překvapuje. Možná bychom čekali, že se to týká nějakého postoje: toho, co bychom v našem jednání měli změnit. Ale nikoli: obnova musí sahat až na dno. Náš způsob vidění světa, chápání reality, veškeré naše myšlení se musí změnit, počínaje jeho základy. Myšlení starého člověka, obecné smýšlení směřuje obvykle k vlastnění, blahobytu, vlivu, úspěchu, pověsti atd. V tomto smyslu má

však velmi omezený dosah. Takto v posledku zůstává středem světa vlastní „já“. Musíme se naučit myslet hlouběji. Co to znamená, nám říká svatý Pavel v druhé části věty: je třeba se naučit rozumět vůli Boží tak, aby utvářela naši vůli. Abychom my sami chtěli to, co chce Bůh, abychom uznali, že to, co Bůh chce, je krásné a dobré. Jedná se tedy o obrat v naší základní duchovní orientaci. Bůh musí vstoupit do horizontu našeho myšlení: to co On chce a způsob, podle něhož On pojal svět i mne. Musíme se naučit mít podíl na myšlení a chtění Ježíše Krista. A tak budeme novými lidmi, v nichž se vyjeví nový svět.

Stejnou myšlenku nezbytné obnovy naší existence lidské osoby Pavel ilustroval později ve dvou úryvcích listu Efesanům, u nichž se chceme ještě krátce zastavit. Ve čtvrté kapitole tohoto listu nám apoštol říká, že s Kristem musíme dosáhnout věku zralosti, dospělého lidství. Nemůžeme zůstat „malými dětmi, nechat se zmítat a strhovat větrem kdejakého učení...“ (4,14). Pavel si přeje, aby křesťané měli zodpovědnou víru, „zralou“ víru. Výraz „dospělá víra“ se v posledních letech stal rozšířeným sloganem, který je často chápán jako postoj toho, kdo už nenaslouchá

církvi a jejím pastýřům, ale vybírá si autonomně to, co chce věřit a nevěřit – tedy víra „udělej si sám“. A je to prezentováno jako „odvaha“ vyjádřit se proti magisteru církve. Ve skutečnosti k tomu však není třeba odvahy, protože tu je vždycky jistota veřejného aplausu. Odvahu chce spíše přilnutí k víře církve, i když odporuje „schématu“ soudobého světa. A to je onen non konformismus víry, který Pavel nazývá „zralou vírou“. A jako dětskou víru označuje naopak chození po větru a proudu doby. Takto je součástí zralé víry například zasazovat se za nedotknutelnost lidského života od jeho prvního okamžiku a odporovat tak radikálně principu násilí právě při obraně nejbezbrannějších lidských tvorů. Součástí dospělé víry je uznávat manželství mezi mužem a ženou na celý život jako instituci Stvořitele, obnovenou Kristem. Dospělá víra se nenechá vláčet sem a tam jakýmkoli proudem. Staví se proti větrům módy. Ví, že tyto větry nejsou vanutím Ducha svatého; ví, že Duch Boží se vyjadřuje a projevuje ve společenství s Ježíšem Kristem. Nicméně, také zde Pavel nezůstává jenom u negace, ale vede k velkému „Ano“. Opisuje zralou víru, opravdu dospělou v pozitivním smyslu slova pomocí výrazu: „žijme podle pravdy v lásce“ (srov. *Ef 4,15*). Nový způsob myšlení, který nám byl dán vírou, se obrací

především k pravdě. Mocí zla je lež. Mocí víry, mocí Boha je pravda. Pravda o světě a o nás samých se stává viditelnou, hledíme-li k Bohu. A Bůh se stává viditelným nám v tváři Ježíše Krista. Hledíme-li na Krista rozpoznáváme další věc: pravda a láska jsou neoddělitelné. V Bohu jsou obě nerozlučně jedno: a právě to je podstata Boha. Proto jsou pro křesťany pravda a láska vždy spolu. Láska je důkazem pravdy. Stále znovu musíme být měřeni podle tohoto kritéria, kdy se pravda stává láskou a láska nás činí pravdivými.

Ještě další důležitá myšlenka se objevuje v tomto verši sv. Pavla. Apoštol nám říká, že podle pravdy v lásce, přispíváme k tomu, že všechno – univerzum – roste směrem ke Kristu. Pavel se na základě své víry nezajímá pouze o naši osobní spravedlnost, ani ne o pouhý růst církve. Zajímá se o univerzum: *ta pánta*. Poslední cíl Kristova díla je univerzum, přeměna univerza, veškerého lidského světa, celého stvoření. Kdo spolu s Kristem slouží pravdě v lásce, přispívá k velkému pokroku světa. Ano zde je zcela jasné, že Pavel zná ideu pokroku. Kristus, jeho život, utrpení a vzkříšení, byl opravdovým velkým skokem v rozvoji lidstva, světa. Nyní však univerzum musí růst ve vztahu k Němu. Kde roste přítomnost Krista, tam je pravý pokrok světa. Tam se člověk stává novým a tak se stává novým tento svět.

Tutéž věc nám Pavel ozřejmuje ještě v jiné souvislosti. Ve třetí kapitole *listu Efesanům* mluví o nezbytnosti „zesílení vnitřního člověka“ (3,16). Tím přebírá argument, o kterém předtím v situaci soužení pojednával v *druhém listu Korint'ánům*: „Tělo nám sice chátrá, ale duše se den ze dne zmlazuje“ (4,16). Vnitřní člověk musí zesílit – to je imperativ velmi vhodný pro naši dobu, v níž lidé tak často zůstávají vnitřně prázdní a proto se musí uchýlovat ke slibům a narkotikům, které pak mají za následek další růst prázdnoty v jejich nitru. Vnitřní prázdnota – slabost vnitřního člověka - je jeden z velkých problémů naší doby. Musí být posílena niternost – vnímavost srdce, schopnost vidět a rozumět světu a člověku zevnitř, srdcem. Máme zapotřebí rozumu osvěcovaného srdcem, abychom se naučili jednat podle pravdy v lásce. To se však neuskuteční bez niterného vztahu k Bohu, bez života modlitby. Potřebujeme setkání s Bohem, který se nám dává ve svátostech. A nemůžeme mluvit k Bohu v modlitbě, pokud jej nenecháme, aby On sám mluvil nejprve k nám, pokud mu nenasloucháme v jeho slovu, které nám dal. Pavel nám k tomu říká: „Kristus vírou přebývá ve vašem srdci, abyste zakořenění a upevnění v lásce byli schopni pochopit – jako všichni křesťané – celou tu šířku a délku, výšku a hloubku, poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání“ (*Ef* 3,17). Láska vidí dále než pouhý rozum – to nám Pavel chce říci těmito slovy. A říká nám také, že jedině ve společenství se všemi svatými, tzn. ve velkém společenství všech věřících – a nikoli proti nebo bez něho – můžeme poznat rozsáhlost tajemství Krista. Tuto rozsáhlost nám opisuje slovy, která chtějí zachytit dimenze kosmu: šířku a délku, výšku a hloubku. Tajemství Krista má kosmický rozsah: Nepatří jen nějaké určité skupině. Ukřižovaný Kristus objímá celé univerzum ve všech jeho dimenzích. On bere svět do svých rukou a nese jej vzhůru k Bohu. Počínaje sv. Irenejem z Lyonu – tedy od 2.století – spatřovali otcové ve slovech šířka a délka, výška a hloubka Kristovy lásky narážku na kříž. Láska Kristova objala v Kříži nejhlubší hlubinu – noc smrti - i nejvyšší vysokost Boha samého. A do svých rukou vzal šíři a rozsáhlost lidstva a světa ve všech jeho vzdálenostech. On stále objímá univerzum – nás všechny. Modleme se, aby nám Pán pomohl rozpoznat něco ze šíře jeho lásky. Prosme jej, aby se jeho láska a jeho pravda dotkli našeho srdce. Prosme, aby Kristus přebýval v našich srdcích a učinil nás novými lidmi, kteří budou jednat podle pravdy v lásce. Amen

Slavnost sv. Petra a Pavla 2009

(homílie Benedikta XVI. při eucharistii v bazilice sv. Petra,
při níž sv. Otec předal pália 34 novým arcibiskupům, za účasti poutníků Roku sv. Pavla, 29. června 2009)

Páni kardinálové, vážení bratři v biskupské a kněžské službě, drazí bratři a sestry,
všechny srdečně zdravím slovy apoštola, u jehož hrobu se nacházíme: „Milost a pokoj ať

se ve vás
rozmáhá“ (1
Petr 1,2).
Zdravím
zejména
členy
delegace
ekumenického
o
patriarchátu
Konstantinop
ole a četné
metropolity,
kteří dnes
obdrží
pallium. V
úvodní
modlitbě
dnešní
slavnosti
prosíme

Pána: „ať se ve všem držíme nauky apoštolů, s nimiž je spjat počátek života církve“. Prosba, s níž se obracíme k Bohu, zároveň interpeluje nás samotné: držíme se nauky velkých apoštolů zakladatelů? Opravdu je známe? V Roku sv. Pavla, který se včera skončil, jsme se snažili nově naslouchat „učiteli národů“ a znovu se tak učit abecedě víry. Snažili jsme se spolu s Pavlem a skrze Pavla poznat Krista a nalézt tak přímou cestou křesťanského života. V kánonu Nového zákona jsou kromě listů sv. Pavla také dva listy pod jménem sv. Petra. První z nich se končí pozdravem výslovně adresovaným z Říma, který je však zmiňován apokalyptickým názvem Babylon: „Spoluvyvolená církevní obec babylónská vás pozdravuje..“ (5,13). Církev v Římě, která je označena jako spoluvyvolená, je tak zařazena do velkého společenství všech místních církví, do komunity všech těch, které Bůh shromáždil, aby v „Babylonu“ tohoto světa té doby vytvářely Boží lid a umožnily Bohu vstoupit do dějin. *První list svatého Petra* je pozdrav zasláný z Říma veškerému křesťanstvu všech dob. Vybízí nás, abychom naslouchali „apoštolskému učení“, které nám ukazuje cestu k životu.

Tento list obsahuje velice bohatý text, který pramení ze srdce a dotýká se srdcí. Jeho jádrem je – jak jinak? – postava Krista, jenž je popsán jako Ten, který trpí a miluje, jako Ukřižovaný a Vzkříšený: „Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel... jeho ranami jste uzdraveni“ (1 *Petr* 2,23). List, jehož jádrem je Kristus, podává také úvod do

základních křesťanských svátostí křtu a eucharistie a řeč ke kněžím, v níž se Petr označuje za spolu-presbytera. Mluví k duchovním pastýřům všech generací jako ten, kdo byl osobně Pánem pověřen pást jeho ovce a tak zvláštním způsobem obdržel kněžský mandát. Co nám tedy říká svatý Petr – právě v Kněžském roce – o poslání kněze? Pojímá kněžskou službu tak, že se přitom zcela drží Krista, kterého nazývá „pastýřem a strážcem..duší“ (2,25). Tam, kde překlad hovoří o „strážci“ má řecký text slovo *episcopos* (biskup). Trochu dále je pak Kristus označen za nejvyššího Pastýře – *archipoimen* (5,4). Překvapuje, že Petr nazývá samotného Krista biskupem – biskupem duší. Co tím chce říci? Toto řecké slovo obsahuje sloveso „vidět“. Proto bylo přeloženo jako „strážce“ či „dohlížející“. Jistě se tím však nemíní vnější dohled, jakoby snad šlo o vězeňský dozor. Spíše to znamená vidět shůry, vidět z výše Boží. Vidění z Boží perspektivy je viděním lásky, které má sloužit druhému, pomáhat mu, aby se stal sebou samým. Kristus je „biskupem duší“, říká nám Petr. Co to znamená: Vidí nás z Boží perspektivy. Pohled vycházející z Boha vidí celek, vidí nebezpečí stejně jako naděje a možnosti. Z Boží perspektivy je vidět podstata, je vidět vnitřní člověk. Je-li Kristus biskupem duší, má bránit zchudnutí duše, aby člověk neztratil svou podstatu, schopnost pravdy a lásky. Má člověka vést k poznání Boha, aby se neztratil ve slepých uličkách, aby nezmizel v izolaci, ale zůstal otevřen na celek. Ježíš, „biskup duší“, je prototypem každé biskupské a kněžské služby. Být biskupem, být knězem z tohoto hlediska znamená zaujmout Kristovu pozici. Myslet, vidět a jednat z jeho vznešené pozice. Být od Něho dán k dispozici lidem, aby nacházeli život.

Slovo „biskup“ se tak velmi blíží výrazu „pastýř“. Oba pojmy lze dokonce zaměňovat. Úkolem pastýře je pást a střežit stádce a vést je ke správným pastvinám. Pást ovce znamená starat se, aby ovce nalézaly správnou potravu, aby byl nasycen jejich hlad a utišena jejich žízeň. Mimo metaforu to znamená, že slovo Boží je potravou, které je člověku zapotřebí. Prezentovat stále znovu Boží slovo a dávat tak lidem potravu je úkolem pravého pastýře. Musí umět odporovat nepřátelům, vlkům. Musí jít jako první, ukazovat cestu, zachovávat jednotu stádce. Petr ve své řeči ke kněžím poukazuje ještě na jednu důležitou věc. Nestačí mluvit. Pastýři musí být „svému stádcu vzorem“ (5,3). Slovo Boží je z minulosti do přítomnosti přenášeno tím, že je žito. Je nádherné vidět, jak se u svatých Boží slovo stává slovem určeným naší době. V postavách jako František a potom znovu v Otcí Piovi a v mnoha dalších se Kristus opravdu stal současníkem jejich generací, vyšel z minulosti a vstoupil do přítomnosti. To znamená být pastýřem – vzorem stádcu: žít nyní Slovo ve velkém společenství církve svaté.

Velmi krátce bych rád ještě obrátil pozornost na dvě další tvrzení z *první listu svatého Petra*, která se týkají zvláštním způsobem nás, v této naší době. Nejprve je to věta, dnes znovu objevovaná, na jejímž základě středověcí teologové chápali své poslání: „Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje“ (3,15). Křesťanská víra je naděje. Otevírá cestu k budoucnosti. Je to naděje, v níž spočívá rozumnost; naděje, jejíž důvody můžeme a máme podávat. Víra prochází z věčného Rozumu, který vstoupil do našeho světa a ukázal nám pravého Boha. Přesahuje schopnost našeho vlastního rozumu, tak jako láska vidí víc než pouhá inteligence. Avšak víra mluví k rozumu a v dialektické konfrontaci může rozumu čelit. Neprotiřečí mu, ale jde s ním ruku v ruce a zároveň vede za něj – uvádí do většího Rozumu Božího. Jako Pastýři své doby je naším úkolem chápat důvody víry jako první. Úkol nenechat víru, aby zůstala prostě tradicí, ale rozpoznat ji jako odpověď na naše otázky. Víra vyžaduje naši racionální účast, která se prohlubuje a

očisťuje sdílením lásky. Součástí našich povinností jakožto pastýřů je pronikat víru myšlením, aby byla s to ukázat důvody naší naděje v konfrontaci naší doby. Nicméně, myšlení samo nestačí. Tak jako nestačí samotné mluvení. Petr ve své křestní a eucharistické katechezi ve druhé kapitole svého listu navazuje na Žalm, užívaný prvotní církví v kontextu sv. přijímání, a říká: „Vždyť jste okusili, jak dobrý je Pán“ (Žl 34, 9; 1 Petr 2,3). Pouze okoušení vede k vidění. Pomysleme na Emauzské učedníky: teprve ve společenství s Ježíšem u stolu, teprve při lámání chleba se jim otevírají oči. To platí pro nás všechny. Kromě myšlení a mluvení, máme zapotřebí zkušenost víry; vitální vztah s Ježíšem Kristem. Víra nesmí zůstat teorií: musí být životem. Setkáváme-li se ve svátosti s Kristem, pak „vidíme“, jak je dobrý. Pak zakoušíme, že je dobré být s Ním. Z této prožité jistoty plyne schopnost předávat věrohodně víru druhým. Svatý farář arský nebyl velkým myslitelem. Ale „okoušel“ Pána. Žil s Ním nejen ve velkých požadavcích pastorační služby, ale i v každodenních detailech. Takto se stal „tím, kdo vidí“. Zakusil a proto věděl, že Pán je dobrý. Modleme se k Pánu, aby nám daroval toto okoušení a mohli jsme se tak stát věrohodnými svědky naděje, která je v nás.

Nakonec bych rád zmínil ještě nenápadná, ale důležitá slova svatého Petra. Hned na počátku svého listu nám říká, že cílem naší víry je spása duše (srov. 1,9). V jazyce a myšlení aktuálního křesťanského světa zní toto tvrzení cize, pro některé možná dokonce skandálně. Slovo „duše“ upadlo v nevážnost. Říká se, že prý vede k dělení člověka na ducha a hmotu, duši a tělo, zatímco ve skutečnosti jde o nedělitelnou jednotu. Kromě toho „spása duší“ jako cíl víry patrně odkazuje na individualistické křesťanství, na ztrátu odpovědnosti za svět jako celek v jeho tělesnosti a materiálnosti. O tom všem ale v listě svatého Petra nic není. Celý text je o horlivosti pro svědectví dané naději, odpovědnosti za druhé. Abychom lépe porozuměli slovům o spáse duší jako cíli víry, musíme podívat na věc z druhé strany. Je pravdou, že nedbalost o duše, chudnutí vnitřního člověka neničí jenom jednotlivce, ale ohrožuje osud lidstva jako celku. Bez ozdravení duší, bez ozdravení člověka zevnitř, nemůže lidstvo dojít spásy. A za skutečnou duševní nemoc označuje svatý Petr ignoranci, tj. nepoznání Boha. Kdo nezná Boha, kdo jej alespoň upřímně nehledá, zůstává mimo pravý život (srov. 1 Petr 1,14). K lepšímu porozumění formulace „spása duší“ může posloužit ještě další slovo z tohoto listu: „Očistit duše poslušností vůči pravdě“ (srov. 1,22). Poslušnost pravdě očisťuje duši. A soužití se lží ji znečišťuje. Poslušnost pravdě začíná malými každodenními pravdami, které mohou být často náročné a bolestné. Tato poslušnost pak sahá až k bezvýhradné poslušnosti Pravdě samotné, kterou je Kristus. Tato poslušnost nás nejenom očisťuje, ale především osvobozuje ke službě Kristu a tím spáse světa, která přitom vždycky začíná poslušným očistěním vlastní duše skrze pravdu. Můžeme ukazovat cestu k pravdě jedině tehdy, pokud se my sami v poslušnosti a trpělivosti necháme očistit pravdou.

A nyní se obracím k vám, drazí spolubratři v biskupské službě, kteří nyní obdržíte z mých rukou pallium. Bylo utkáno z vlny beránků, které papež žehná na svátek svaté Anežky. Tímto způsobem připomíná beránky a ovce Kristovy, které vzkříšený Pán svěřil Petrovi s úkolem, aby je pásal (srov. Jan 21,15-18). Připomíná stádce Ježíše Krista, které vy, drazí bratři, máte pásat ve společenství s Petrem. Připomíná nám Krista samotného, který se jako Dobrý Pastýř, sám stal Beránkem, aby na sebe vzal zevnitř úděl nás všech; aby nás nesl a ozdravil zevnitř. Prosme Pána, aby nám daroval být v jeho stopách spravedlivými Pastýři, „ne proto, že musíme, ale dobrovolně jak to chce Bůh.. ochotně.. abychom byli vzorem svému stádcí“ (1 Petr 5,2). Amen.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy"

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Přijde našinec s konvičkou do pokladny Rudolfiny a ptá se: „Dobrý den, dáváte dneska smetanu?“ Paní pokladní mu odpoví: „Kdepak, Smetanu dáváme zítra, dneska dáváme Bacha.“ Chlápek se zamyslí a pak povídá: „Tak mi tady, prosím, dejte zatím bacha na konvičku, a já se zítra zastavím pro tu smetanu.“

II.

Důchodce si stěžuje: „Mám stále větší potíže s pitím alkoholu.“ - „Copak, zdraví?“ - „Ale kdepak, peníze!“

III.

Jednou takhle přijelo před babiččin dům policejní auto a z něho vysedl policista a dědeček. Policista vysvětluje babičce, že starý pán se ztratil v parku. Babička povídá dědovi: „Prosím tě, jak ses mohl ztratit? Chodíš tam přece už třicet let!“ Dědeček se naklonil k babičce tak, aby policista nic neslyšel, a povídá: „No, já se vlastně neztratil, jen jsem byl unavený a nechtělo se mi domů pěšky.“

IV.

Babička s dědečkem sedí na lavičce před domkem a vzpomínají: „Když jsem byl mladý...“ zasnul se dědeček, „tak jsem poznal jednu nádhernou dívku, jmenovala se Terežka Kalinová... ach jo... kdopak ví, co s ní je dnes...?“ - „Ale, dědo...!“ šťouchne do něj babička. „To jsem přece já!“

V.

„Představ si, mami...“ stěžuje si syn, „celou noc jsem nespal...“ - „A proč pak, chlapče?“ - „Víš, dlužím 60 tisíc na nájemném a v peněžence nemám ani korunu...!“ - „A proč jsi nic neřekl?“ - „A ty bys mi dala šedesát tisíc?“ - „To ne, ale dala bych ti něco na spaní...“

VI.

Řezník má těsně před zavíračkou a zůstalo mu jedno kuře, kterého by se před víkendem rád zbavil. Najednou doběhne chlapík a jakoby zázrakem se ptá: „Máte kuře?“ Řezník: „Ano, samozřejmě.“ A vytáhne kuře z chladničky, hodí na váhu: „Kilo a 20 deka. Může být?“ Chlapík: „A o něco větší nemáte?“ Řezník vrátí kuře do chladničky, vytáhne to samé, trochu ho otočí, nenápadně přitlačí na váhu a říká: „Kilo sedmdesát. Může být?“ Chlapík: „Super! Vezmu si obě!“

VII.

Pana Nováka štípl komár. Chytil ho, ale pak zase pustil. Manželka se ho udiveně ptá: „Proč jsi ho nezabil?“ - „Copak můžu, když mu v žilách koluje moje krev!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 18. - 25. června 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 18. června	PUŠTİMĚŘ: 8.00 za + rodiče KOMÁRKOVY, syna, dceru s manželem, s prosbou o dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu		
	DRYSICE: 9.30 na poděkování Pánu Bohu za 80 let života s prosbou o Boží požehnání a ochranu Panny Marie do dalších dnů		
	PODIVICE: 11.00 za + Hedviku KRATOCHVÍLOVOU, manžela, dceru, zetě a Boží požehnání pro živou rodinu		
	11. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	TOPOLANY 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a za farníky
PONDĚLÍ 19. června	SV. JAN NEPOMUCKÝ NEUMANN, BISKUP	PUŠTİMĚŘ 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 20. června	ÚTERÝ 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
STŘEDA 21. června	SV. ALOIS GONZAGA, ŘEHOLNÍK	DRYSICE 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
ČTVRTEK 22. června	SV. JAN FISHER, BISKUP A TOMÁŠ MORE, MUČEDNÍCI	PODIVICE 8.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK 23. června	VIGÍLIE SLAVNOSTI NAROZENÍ SV. JANA KŘTITELE	PUŠTİMĚŘ 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 24. června	SLAVNOST NAROZENÍ SV. JANA KŘTITELE	PODIVICE 8.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
NEDĚLE 25. června	12. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	na poděkování za dary Ducha svatého, ochranu Panny Marie a Boží požehnání pro děti a jejich rodiny
		DRYSICE 9.30	za + Ladislava BUREŠE, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		SVÁTOST KŘTU ZDENĚK CHLÁDEK	
		PUŠTİMĚŘ 11.00	za + Františka a Annu LUSKOVY, syna, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a za farníky

INTENCE MŠÍ SVATÝCH NA II. POLOLETÍ 2023 (1.7. - 31.12.2023)

zapisují **12. - 30. června 2023** po mši svaté ve všední dny

(PUŠTİMĚŘ- v sakristii; DRYSICE – na faře; PODIVICE, TOPOLANY - i v neděli - v sakristii).

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTİMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 25. června - 2. července 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.	
NEDĚLE 25. června	12. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	na poděkování za dary Ducha svatého, ochranu Panny Marie a Boží požehnání pro děti a jejich rodiny	
		DRYSICE 9.30	za + Ladislava BUREŠE, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu	
		SVÁTOST KŘTU ZDENĚK CHLÁDEK		
		PUSTIMĚŘ 11.00	za + Františka a Annu LUSKOVY, syna, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu	
		TOPOLANY 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a za farníky	
PONDĚLÍ 26. června	PONDĚLÍ 12. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
ÚTERÝ 27. června	SV. CYRIL ALEXANDRIJSKÝ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
STŘEDA 28. června	SV. IRENEJ, BISKUP A MUČ. VIGÍLIE - SV. PETR A PAVEL	DRYSICE 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
ČTVRTEK 29. června	SLAVNOST SV. PETR A PAVEL, APOŠTOLOVÉ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ZELENKOVU, BUČKOVU a LEKEŠOVU	
		PUSTIMĚŘ 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
PÁTEK 30. června	SVÁTEK VÝROČÍ POSVĚCENÍ KATEDRÁLY SV. VÁCLAVA	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
SOBOTA 1. července	SOBOTNÍ PAMÁTKA PANNY MARIE	PODIVICE 8.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
NEDĚLE 2. července	13. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Ing. arch. Zdeňka JANSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu	
		DRYSICE 9.30	za živé a + farníky, kněze a řeholnice, pocházející z Drysic	
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodíní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele	
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice	

INTENCE MŠÍ SVATÝCH NA II. POLOLETÍ 2023 (1.7. - 31.12.2023)

zapisují 12. - 30. června 2023 po mši svaté ve všední dny

(PUSTIMĚŘ- v sakristii; DRYSICE – na faře; PODIVICE, TOPOLANY - i v neděli - v sakristii).

Petr Bubeníček

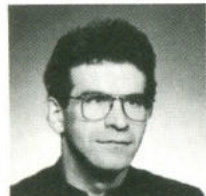
Milan Hanuš

Petr Kouřec

Stanislav Zápotocký

Karel Berka

Zdeněk Klíndera

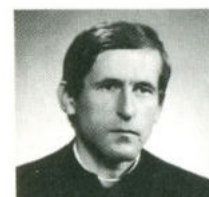
Oldřich Kolář

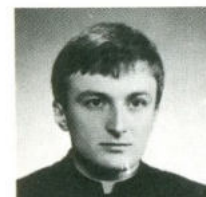
Tomáš Kuba

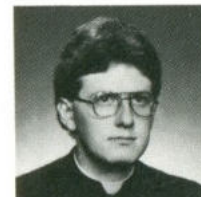
Petr Kubíček

Milan Matfiak

Karel Hampel

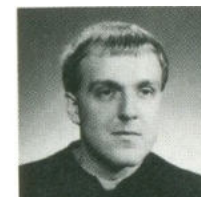
Petr Boháč

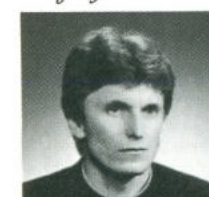
Josef Kuře

Jaroslav Brož

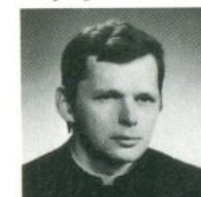
Josef Blaha

Josef Beníček

Jiří Doležel

Petr Glogar

František Janíček

Petr Chovanec

Paladium země české
Stará Boleslav

NOVOKNĚŽÍ ČECH A MORAVY

1988

František Král

Jiří Majkov

Radomír Němeček

Jiří Sedláček

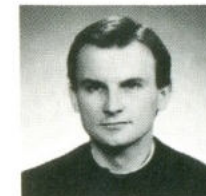
Karel Sliva

Jiří Sýkora

Petr Vaculík

Vlastimil Vaněk

Ladislav Kojný

Jiří Dvořák

Pavel Kaluza

František Janíček

Jiří Kotvrda

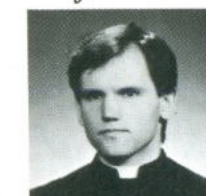
Jan Mráz

Milan Mihulec

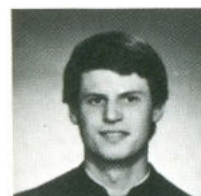
Alois Sedláček

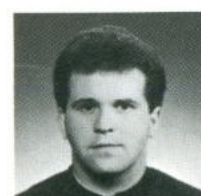
Roman Strossa

Jaroslav Striž

Pavel Sevela

Jiří Chovanec